

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér

Nettó ár 20 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Guerilla-harcok.
- Csendes obstrukció
- Tóth Béla temetése.
- Megvan a felsőbb leányiskola.
- Papakosza — kaszagyáros.
- Egy primadonna tragédiája.
- Béke a Déli Vasutnál.
- Merénylet a gáji templomban.
- A kiegészési harc.
- Botrány a Városi kávéházban.
- A komikus orra, vagy: A komikus orr.
- Tárca: A Tisza partján. Irta: H. Szederkényi Anikó.

Guerilla-harcok.

Arad, április 5.

Valahányszor munkás-dologról írunk mi, a polgári sajtó névvel szégyenkezők, mindig a vádak és a kedvesen pengő gunyszavak egész sorának tesszük ki bolyhos fejünket. Tájékozatlanok, egyoldalúak, frázisokon kérődzőek vagyunk, nem is szólva a tinta-jobbágy mivoltunkról. A vádat és a szatira virágait nem kell tulontul tragikusan venni. De azért, ha lehet, védekezzék az ember ellene. S hogy újra egy aradi munkás-ügyről irat velünk cikket a gőgös tőke, ne keressünk igazságokat a magunk ideologusainak szófecseléseiből, hanem keressünk a munkások bibliáiból, a munkásokhoz közel álló emberek mondásaiból.

Azt írta Marx Károly:

„A szakszervezetek hatásosak mint központjai az ellentállásnak a tőke tulkapásaival szemben. Egyes esetekben hatástalanoknak bizonyulnak hatalmuknak meggondolatlan használatára következtében. Általában céljukat tévesztik azzal, hogy a jelenlegi rendszer hatásai elleni guerillaharcra szorítkoznak, anélkül, hogy egyúttal ennek a rendszernek megmástitására is törekednének, és hogy szervezett erejüket emeltyűnek használnák a munkálkodó osztályok végleges fölszabeditásánál.“

Bemohosodott agyu burzsoákról se akarjuk föltenni, hogy nekik magyarázni kellene, miért jelentenek a munkáskérdésben abszolút igazságot ezek a sorok. Az idézet hitelességeért pedig a *Szocializmus* című folyóirat felelős, amely ezt legutóbbi számában közli. Azért kell erre hivatkoznunk, mert rólunk föltehető lenne, hogy az idézetet elferdítjük, önkényesen szakítjuk ki valamely összefüggő egészből.

Milyen az a guerilla-harc? Tessék a Benoid-gyár esetét megnézni.

A munkások sztrájkba állottak. A sztrájk egyik oka: egy tizenhét éves esztergályos munkásnak a művezető azt mondta, hogy készítse el másnap a kiadott munkát, mert... Itt homályos az ügy. A művezető valószínűleg azt mondta, hogy különben baj lesz, különben megtanítom magát keztüben dudálni, vagy eh-

hez hasonlót. Vegyük mindenesetre a legrosszabbat. A másik ok, hogy a bádogosoknak azt mondta: követelőzni tudnak, de dolgozni nem. Mikor pedig ezek a gravámenek kissé meggyöngültek, hát azt mondták: most már azért állanak sztrájkba, mert a gyárban négy szervezetlen munkás van.

Hát ez nem öntudatos munkásharc. A munkásokkal való tisztességes, emerekhez illő bánásmódot meg kell követelni. De hogy egy tizenhét éves legényt, vagy más munkásokat a munkavezetőnek hibája miatt megróni ne lehessen? Hibáinkért felelősek és kritikának vagyunk kitéve valamennyien. A politikus, aki ostobát mond, a miniszter, aki csapnivaló törvényjavaslatot csinál, a királyok, ha alattvalóik érdekei ellen törnek, s mi, ha valakinek nemetsző cikket írunk, megkapjuk érte a magunkét. Gyakran jobban szurdalják az önérzetet, mint a hogy a művezető szavai tették. S ép a munkásokat ne érhesse megszólás? A munkás, azt szokták mondani, egymaga védtelen a fölebbvalók hatalmával szemben, ezért kell az összeségnek megvédenie. Igen, ha a munkás erkölcsi javai, becsülete, egyebeiszenvedtek kárt. De erről itt szó nem volt. Aki rosszul dolgozik, annak tilos megmondani, hogy jól dolgozzék? S ha a munka izalmában, tegyük föl, ez nem az atyai intelem hangján hallatszott, hanem nyersen: ennek a kiparirozása nem segíti elő a tőke és munka mai viszonyának megváltoztatását.

A másik ok, amely ezen sérelmek helyébe lépett, munkásszempontból még magyarázható. A munkások azzal akarják szervezetüket megerősíteni, hogy a szervezeten kívül állókkal nem dolgoznak együtt. Ez már erőszak, a munka szabadságán való gázolás; azonban nálunk mindenesetre túlhaladott álláspont. Hanem a jelen esetben ez se igazi indok a sztrájkra. Hónapok óta s úgy tudjuk, minden incidens nélkül dolgoztak együtt a nevezettek a szervezetlenekkel. Csak most találták elviselhetetlennek, hogy azokkal egy levegőt, egy műhely-füstöt szivjanak? Csak azután, hogy a tizenhét éves esztergályosra ráripakodott a művezető, jutott eszükbe a kötelesség, hogy szervezetlenekkel nem dolgoznak?

Az öntudatos munkásharc is sokszor komoly érdekekbe ütközik, de legalább tiszteletreméltó. De az ilyen, szinte humoros sztrájk nem az. Az illet magá Marx Károly, a szocialisták apostola bélyegezte céltalan guerilla-harcnak, amelyekben a szervezetek hatalmát meggondolatlanul használják. S a guerilla-harcok körébe bizonyára sok minden bevonható, de az, ami a Benoid-gyárban történt, minden bizonynyal odaváló.

Nem a mi hivatásunk, hogy a szervezetek embereit Marxra tanítgassuk. A vallás bibliáját is sokféleképp kommentálják; lehet, hogy a szervezetek másképp fogják ezt az idézetet is kommentálni. De ha azt a mondást az aradi gyárban történtek mellé állítjuk, a polgári közönség is megért belőle valamit. Azt, hogy a mi munkásmozgalmaink azokhoz az elvekhez se hivek, a melyeket parancsként kellene követniök.

A második, akire hivatkozunk, már közelébb áll hozzánk, a polgáriakhoz; de a munkásoktól sincs messze.

Clemenceau francia miniszterelnök mondta, akinek a kabinetjében tudvalevően a szociáldemokrácia is képviselve van. A francia képviselőházban Jaurés szocialista pártvezér kérdést intézett hozzá, hogy mi jogon fenyegette meg a villamvilágítási munkásokat technikai katonaság kirendelésével azon esetre, ha a munkát azonnal fel nem veszik? Clemenceau a képviselőház nagy többségének helyeslése közt kijelentette, hogy a jogot az *existenciájában veszélyeztetett társadalomból* merítette, *melynek annyi joga van az elethez, mint a munkásosztálynak érdekei védelméhez.*

A mi társadalmunknak, a magyar társadalomnak van egy egzisztenciális kérdése: az *önálló vámterület*. Ennek megvalósításáért, intézménynyé teremtéséért egy törekvésben áll — legfőleg néhány agráriust kivéve — az egész nemzet, vagy hogy az eredeti szó mellett maradjunk: a társadalom.

S a társadalomnak ezzel az egzisztenciális kérdésével ellentétbe jutnak a munkásosztály harcai. Az önálló vámterülethez első sorban gyárak, iparvállalatok szükségesek. Ezek nélkül az önálló vámterületnek nincsen semmi haszna. S a rendszertelen, ötletszerű sztrájkok egyenesen utját állják az ipar-a'apításnak. A tőke nem marad veszteg; de semmi esetre se keresi ott az értéknövekedést, ahol az a munkás-szeszélyek folytán a legbizonytalanabb. Szinte az a látszata van a dolognak, — gyanunak nagyon súlyos lenne — hogy a külföld igyekszik a munkásviszonyokat nálunk ilyen bizonytalanlanná tenni. Egyrészt a paritás kedvéért, mert náluk is még jobbára olyanok, de talán a konkurrencia elhárítása kedvéért.

Ezt ismételjük, nem akarjuk adatnak elfogadni. De az alig vonható kétségbe, hogy az ilyen sztrájkok erős akadályai az iparvállalatok születésének, s ezzel együtt az önálló vámterületnek. S ha Clemenceau jogosnak találta a társadalom egzisztenciájának védelmét akkor, midőn ezzel a munkásosztály érdekharca állott szemben: mennyivel inkább kívánja a védelmet a mi nemzeti egzisztenciánk kérdése, amelyet gyakran nem is az igaz

érdekharc, hanem a guerillaharcok veszélyeztetnek?

A védelmet mi nem a sztrájk törvényben keressük és kívánjuk. Az igaztalanságokkal nem kívánunk jogokat és szabadságharcokat irtani. A védelmet a közvélemény adja meg, amelynek hatása alól a munkásmozgalmak se vonhatják ki magukat, s amely nélkül diadalmas sztrájkokat se lehet végigharcolni. A közvélemény, amely a reakció minden erőlködése ellenére is mind jobban lelkébe fogadja a radikálizmust, ez a közvélemény is csak elítélheti az olyan munkásharcokat, amelyekben hólyaggá fújt sérelmek elégtételért, kellő megfontolás nélkül rögtönöznek sztrájkokat és bojkottokat, — és amelyek ezzel az ország első rendű érdekeit károsítják.

Csendes obstrukció.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtti ülést tartott Justh Gyula elnökletével. Az ülés elején Wekerle Sándor két lényegtelen törvényjavaslatot nyújtott be. Ezután folytatták a felekezeti tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Meczner Béla volt az első felszólaló. Utána Goldis László kibeszélte az ülést s határozati javaslatot nyújtott be a javaslat visszavonása iránt.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 5.

Tegnap még tele Ház, ma már teljes részvétlenség. Ki az ördög kíváncsi rá, hogy mit beszélnek a nemzetiségiek? Aki érdeklődik, az elolvashatja a beszéd lényegét a holnapi lapokban. Tehát nem is jött el más, csak a nemzetiségiek, meg néhány nagyon unatkozó honatya, akinek nincs jobb dolga, minthogy az ország ügyeivel törődjék. Ha a nemzetiségieknek eszükbe jut, leszavazhatták volna a kormányt. Szerencsére nem voltak határozatképes számban. Husz ember tolongott az egész parlamentben, a teremőrökön és más hivatalos közegeken kívül.

Unalmas ülés. Még csak közbekiáltás sem

igen van. Mecznernek tetszik a javaslat, ez világos. Goldisnak nem tetszik, ez még világosabb. De hogy ilyen hosszadalmasan ne tetszszék, ez már mégis untató dolog. Pedig Goldis kibeszélte az ülést.

Részletes tudósításunk:

(Uj javaslatok.)

Elnök: Justh Gyula.

Napirend előtt Wekerle Sándor miniszterelnök törvényjavaslatot nyújt be a koronaórválasztás becikkelyezéséről és a folyó évben Pécsen rendezendő mezőgazdasági és ipari kiállításról.

A Ház elrendelte a javaslatok kinyomatását és napirendre tüzését.

(A felekezeti iskolák díosértel.)

Meczner Béla: A javaslatához, melynek intencióit elismeréssel méltatja, a tanítószág érdekében néhány megjegyzést fűz. Azt a panaszt, hogy a nem állami tanítók fizetését az állami tanítókkal szemben nem állapították meg egységesen, méltánylandónak tartja. Ha ezt nem lehet korrigálni, akkor legalább azt a kívánságot teljesíteni kell, hogy a 200 koronás korpótlékot ne hat, hanem öt évenként folyósítsák s a kántori fizetést ne válasszák el a tanítói fizetéstől. Az is kétségtelen, hogy a korpótlék a fiatalabb tanítókra nézve kedvezőbb. Kéri a minisztert, hogy az öregebb tanítókra nézve előnyösebben rendezze a korpótlék dolgát. Ez csak növelné a tanítószág háláját a kormány iránt. A felekezeti iskolák államosítását nem tartja szükségesnek a nemzeti nyelv terjedése szempontjából. Sőt igazi, vallásos szelvényben való nevelést csak a felekezeti iskoláktól várhatni. A javaslatnak megvan az a nemes intenciója, hogy az ország minden lakosával el akarja sajátítani az állam nyelvét.

Vajda Sándor: Hogy nemes-e ez az intenció, azt mi ítéljük meg!

Vlád Aurél: Tagadom!

Meczner Béla: Ez a javaslat azonban a nemzetiségek részére is lehetővé teszi kulturájának intenzív művelését. (Ellentmondások a nemzetiségi padokon.) Az a vád is tarthatatlan, hogy az egyházak autonómiáját sérti a javaslat. Ennek bizonyosságául elmondja, hogy a javaslat a kálvinista magyarok közt nagy meglepetést keltett. A nemzetiségeknek a tanítók iránt való jóakarátát jellemzi, hogy a román püspöki karnak Apponyhoz intézett memoranduma lejjebb kívánja szállítani a felekezeti tanítók alapfizetését és korpótlékait. Örömmel fogadja el a javaslatot. (Elénk helyeslés.)

tessék huzni egy hosszú rongyot. (Az ugynevezett „sleifnis” ruhákat viselték akkor nagyban.)

Eljött a kis zsidó, Rittka Dávid és mértéket vett cipőre. Aztán meg lakott a falunkban egy uriaszony, az kedveskedni akart édesapámnak, — az unokája hozzá járt iskolába — vett ajándékba nekem is, a nővéremnek is kalapot. Mintha most is látnám. Kék volt a szalmája. Formája nagyon hasonlított egy fejő-saitárhoz. Csak egy kicsit laposabb és karimája volt. Ekeskedett rajta négy nagy másii.

Eljött aztán a nagy nap. Szépen megmosdatott, megfésült anyám. Persze visitottam, mint a malac, ha elevenen nyuzzák. Aztán felöltöztetett anyám tetőtől-talpig ujba. Határozottan rosszul éreztem magamat az egész műtét alatt. De végkép odalettem, amikor a kalapot is a fejembe nyomta. A kis kutyánk érezhet hasonlóképen, mikor piros szalagon csörgőt kötnek a nyakába. Nővérem egész jól festett. Begyeskedett, mint valami kis majom, ha elefántháton lovagol. Megköszöntük szépen a ruhát. Aztán elküldött mama megköszönni a kalapot. Nekem persze lélekreható beszédet tartott, amelynek vége az volt, hogyha kárt tesz a ruhában, vagy magamban, majd más-kép hat rám, mikor hazajövünk.

Elindu tunk. Még a Falukutjáig csak birtam a dicsőséget. Az igazat megvallva egy kicsit tetszett a szép, hosszú rongy, (finom selemőv volt az), de egész elfelejtette ezt velem az az esemény, hogy megláttam Kis Gábor Laciék a szüretre menni. Rögtön kipárolgott belőlem minden prédikáció és fött a fejem a szürettől.

Először is igyekeztem a cipőmtől megsza-

(A román püspökök védelme.)

Goldis László (halkan beszélni kezd.)

Elnök: Csendet kérek, mert nem hallom a szónokot.

Marjay Péter: Ez a jó! (Derűtség.)

Elnök: Lehet, hogy a képviselő uraknak jó, de az elnöknek mindent hallani kell.

Marjay Péter: Nem érdemes!

Elnök: Ne tessék feleselni velem.

Goldis László: Az előadói székben a román püspöki kar ellen súlyos vádak hangzottak el. Az előadó panaszosan kommentálja a hirt, hogy a román püspökök a korona elé akarnak járulni. Ez csak óhajítás volt, de ha el is mennek a román püspökök a királyhoz, ez csak nem alkotmányellenes dolog? A király részese a törvényhozásnak és meghallgathatja, meg is hallgatja minden alattvalóját. Különben a román püspökök memorandumával a nemzetiségi képviselők sem értenek egyet.

Azt az állítást, hogy a népnevelést kizárólag az állam kezébe kell tenni, megokolatlannak tartja. Erkölcös oktatás csak felekezeti iskolától várható. A javaslat csak külsőleg ismeri el a felekezeteknek az iskolák állítására vonatkozó jogát, ellenben a felekezetek autonómiáját súlyosan bénítja. (Ellentmondások.) Az egyházak autonómiáját, ha az nem ütközik az állam céljaiba, támogatni kell. Szünetet kér.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Nem szabad helyeselni.)

Szünet után

Goldis László: A törvényjavaslat nagy sérelem a nemzetiségi egyházak autonómiájára. Pedig nincsen semmi értelme annak, hogy az állam beleavatkozzék az egyházak dolgaiba, hiszen az egyházak nevelik erkölcsre a hazafiakat.

Vlád Aurél (felugrik): Ugy van! Ugy van! Ugy van!

Az elnök (csenget): Vlád képviselő urat kérem maradjon csendben. (Derűtség.)

Goldis László: A gyereket legalább az elemi iskolában kell a nyelven nevelni. Felolvas citátumokat, hogy minden európai államban ez így van.

(A fegyelmi bíráskodás ellen.)

Goldis László folytatja beszédét és pedagógiai szempontból bírálja a javaslatot. Hivatkozik külföldi államok népoktatására, amely az állam nyelve mellett sulyt helyez az országban használt nyelvek kultiválására. Mondják, hogy a közoktatásügyi miniszter és Deák Ferenc nézetei a nemzeti oktatás dolgában teljesen fődik egymást. Ha ez igaz, akkor a közoktatásügyi miniszter teljesíteni fogja a karánsebesi romá-

badulni. Leültem a kut mellé és elkezdtem jajgatni.

— Eredj csak előre Piszé, — így becéztem nővéremet — majd megyek én is. De nagyon éget a cipő.

— Megállj, megmondom mamának, hogy nem emeljed föl a szoknyád, mikor leültél — szolt ő — és ellibeggett.

Egy kettőre lerángattam a cipőt, beledugtam a harisnyát, összekötöttem a pertlit. Keresztülvettem a vállamon és úgy fuottam a Piszé után.

Hogy milyen hatást szült megjelenésem, arról nem beszélek. A néni rögtön nem ígerte meg az uzsonnát, hanem ígért ehelyett mást. Az én önérzetem mindezt nyugodtan hagyta. Dult bennem a szüret.

— Piszé, gyere csak — szoltam testvéremnek. — Tudod, hogy Kis Gábor Laciék szüretelnek?

Addig sugtam-bugtam, míg rávettem, hogy menjünk ki a szüretre. Elszóktunk egyenkint a vendégszékbe. Aztán usgyé a szüretre.

Csakhamar lerepült a kalap is a fejemről. Kihuztam a hosszú rongyot. Belegyömöszöltem a cipőket a kalapba. Vettem a hosszú rongyot és odakötöttem az egésztestet a gyomromra. Hogy lássam mindig, megvan-e?

Kis Gáborékat meglepte hivatlan és váratlan megjelenésünk. De aztán nem törődtek velünk. Piszé jóllakott szőlővel. Hallgatott, amíg evett. De aztán leült egy fa alá és piszegett. Én elememben voltam. Fáról le. fára fel. Szólót, no azt annyit ettem, hogy utóbb le kellett oldoznom a gyomromról a pakkot, mert nem birtam.

Piszé végre is addig piszegett, hogy haza

A Tisza partján.

Irta: Haraszthy-Szederkényi Anikó.

Volt nekem, volt . . . Ott az édesvízi folyó partján, hova a szerelmes Tiszavirág temetkezni jár, ott volt nekem gyermekkorom. Tele huncutsággal, csalafintasággal. Tele ábránddal, álommal.

Mintha látnám azt a borzashaju, cigányképi kislányt, akit Gondörbáránynak hívott az egész falu, aki olyan pajkos volt, mintha nem is leány, de egy fiúnak rakoncátlan lelke szorult volna belé.

Bizony én nem szerettem, csak a fiukkal játszani. Nem szerettem én a menyasszonyosdít, meg a tanítócskát. A bábuzást, no azt meg éppen ki nem állhattam. Hisz az olyan lányoknak való volt. Engem sokkal magasab, ambiciók hevitettek. Például a jegenyefa tetejére fölkapaszkodni. Vagy tüskön-bokron keresztül felkapaszkodni a Kis Gábor Laciék birsalmájára és onnan nézni a világba. Közben persze teleraktam a „kelebem” jóféle birssal.

Emlékszem, hogy gyűlöltem a cipőt és az új ruhát. Mindig mezitláb jártam és rongyosan. Hiába varrta meg áldott jó anyám az én ruhámat. Az csak addig tartott, amíg a kapun kiértem. Aztán hajrá. Szakadt a szoknya. Ezer karmolás volt az arcomon, ki bánta! . . .

Egyszer jól emlékszem — ünnep követte. Tudtam, mert új ruhát varrtak. Én megrendeltem a magamét a következőképen:

— Kedves mama, tessék nekem olyan ruhát varrni, hogy körül — és itt csipőre mutatam — legyenek rövidebb rongyok és abba

nok kérését, akik állami román gimnázium fölállítását kérik. A javaslat legsebezhetőbb és a nemzetiségekre legsérelmesebb része az, amely a fegyelmi bíráskodásról szól. Az oláh nyelv teljesen egyenjogú a magyar nyelvvel, amelynek hegemoniáját a közigazgatás egysége érdekében elismeri, de a módot fönn akarja tartani arra, hogy az országban lakó más nyelvek is kultiválhassák anyanyelvüket. Eötvös József báró is így gondolkodott és így gondolkoznak azok is, akik ismerik a nemzetiségek törekvéseit. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem kéri a következő határozati javaslat elfogadását:

(A határozati javaslat.)

A nem állami elemi iskolák jogviszonyairól és a községi és felekezeti néptanítók járandóságáról szóló törvényjavaslat a napirendről levétetik és utasítatik a kormány, hogy az egyes egyházak törvényes képviselőinek meghallgatása után egy újabb törvényjavaslatot terjesszen be, amely szerint a nem állami népiskolai tanítók illetményei, amennyiben azokat az iskolafentartók törvényes mérvben kiszolgáltatni nem képesek, állami hozzájárulással kiegészítetnek és az egyházi hatóságok közreműködésével megállapítandó állami hozzájárulások összege a közoktatásügyi költségvetés terhére fog évenként az illető egyház rendelkezésére bocsátatni az egyházi autonómia sérelme nélkül.

Elnök holnapra halasztotta a vita folytatását és berekesztette az ülést.

Tóth Béla temetése.

Hoske Kálmán koszorúja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 5.

Tóth Béla immár künn nyugszik a kerepesi temetőben. A magyar irodalom nagy halottját, aki tegnap óta a temető halottasházában elhelyezett ravatalon feküdt, ma délután földelték el. Tegnap vitték ki a temetőbe. A halottat utolsó előtti útjára elkísérte a gyászba borult menyasszonya, *Holló Sarika* a családjával s néhány régi jó barátja, kollégája. Hogy oda künn a szakadó esőben az entreprise emberei a halottas hintóról bevitték a koporsót a ravatalos terembe, mindenkinek a szeme megtelt könnyel. Siratták a szegény effendit. Majd *Holló Sarika* tele rakta koporsóját virágokkal, azután

indultunk. Engem rossz előérzetek kezdtek bántani.

— Tudod mit Pizsikém, te majd bemegy előre és megmondod, hogy ne bántsanak.

Eleinte vonakodott, utóbb mégis csak rávettem.

Alighogy betette a lábát Pisze, gyanus csattanások hangzottak ki. No, nekem sem kellett több. Ugyé, föl a szénapadlásra, beleástam magamat az illatos szénába. Ott kupo-rogtam, végre elaludtam. Estefelé ébredtem föl.

Kimásztam a padláslyukhoz. Láttam, hogy nagy lótas-futás van az udvaron. Apám épp akkor bocsátkozott a kutba egy hosszú csákllyával. Anyám sirva tördelte a kezét:

— Édes Göndörbáránykám, biztosan oda fult.

Tyhü! most lett csak igazán melegem. Lesz ne mulass, lesz szüret, csak előkerüljek. Ezer félelem közt kecmeredtem le a padlásról és mint a macska, a fal tövéhez lapulva, csusztam a kis kőfalig.

Ez a kis kőfal lett a végzetem. Ugyanis a mi és a szomszéd ház közé volt építve. Alacsony volt, könnyen rámásztam. Aztán ha mifelőlünk kerestek, átcsusztam. Ha arról kerestek, vissza csusztam. Egyszer aztán egyszerre kerestek mindkét felől és ott maradtam a kerítésen ülve . . .

Lekaptak. Bevitték . . . Itt aztán jött a bus tragédia. Erről ne beszéljünk . . .

Ilyen bájos történetek szép számmal fordulnak elő az én multamban. De én mégis lehajtom fejem és könnyes szemmel gondolkodom gyermekkoromra, amely ott játszódtott le az édesvízü folyó partján . . .

mindannyian imádkoztak és eltávoztak a szomorú helyről.

Ma kora reggel a szakadó esőben az első halottlátogató ismét a menyasszony volt, de csakhamar jöttek a többiek, a kollégák, barátok és tisztelők is, hogy egy utolsó istenhöz-zádot mondjanak neki, a kit ime halála után mindenki őszinte szívvel megsajnál. A drága érckoporsót pedig csakhamar befedik a virágkoszorúk, úgy, hogy alig látszik ki csak a széle s azután megtelik a hatalmas terem is koszorúkkal. A merre az ember néz, mindenütt színes rózsák, szekfűk, kaméliák, ibolyák, violák, nárciszok, mimózák illatoznak s illatuk egészen megtölti a levegőt. A koszorúkról alácsüngő aranyrojtos, színes selyemszalagokon csillogó fölírások egytől-egyig a legnagyobb szeretettel, elismeréssel szólnak az elhunytól.

A koporsó mellett, amely körül halvány lánggal égnek a viaszgyertyák, komor arccal posztol két entreprise huszár. Közvetlenül a koporsón helyezték el a Pesti Hírlap koszorúját, amely fehér kaméliákból, ibolyákból, pálmákból és babérokból van fonva. Fekete szalagjain csupán annyi olvasható: „Effendinek— A Pesti Hírlap.” *Légrády Imre dr.*, *Károly és Ottó* együttesen adtak koszorút „a jó barát-nak.” Gyönyörű nemzetiszínű szalagos koszorút küldött a Budapesti Hírlap és az Otthon írók és hírlapírók köre s egyike a legszebbeknek az Egyetértés szerkesztősege.

Szerényen húzódik meg a többi között *Rozsnyai Kálmáné*, akinek a halott nagy el-lensége volt. Szalagja lenfehér s rajta ez az egy szó ragyog: *Pax*. A délelőtt folyamán koszorút tettek vagy küldöttek még: *Kozma Andor*, *Manninger Vilmos dr.*, *Harsányi Kálmán*, a Franklin Társulat, a *Singer és Wolfner* cég, *Wodianer Artur* udv. tanácsos, a Magyar Hírlap szerkesztősege, *Vaskó Elemér*, *Vargáné*, *Tóth Béla* takarítónője és a rokonság tagjai.

Az írói világ óriási részvétele mellett ma délután temették el *Tóth Bélát*. Az egyházi szertartás után, melyet *Walnicsek Béla* segédlelkész végzett, a halottaskocsira emelték a koporsót, mire *Porzso Kálmán* az alábbi gyászbeszédet mondta:

Egy percet elrabolunk még, kedves halott, az örök nyugalomból. Életedben nem szeretted a dicséretet. Haló porodban el kell tűrnöd az elismerést, melynek virágaival koporsódat behintjük. Meg kell jelölni a te helyedet a mi irodalmi csillagrendszerünkben, hol a bolygók mindegyike egy-egy nap körül forog, amelytől kapja fényét s melegét. Némelyik bolygó azt a napot választja ki magának, amelyik a legjobban melegíti s a körül kering. Te sohasem kerested a melegítő napot. A te pályád nem volt kiszabva, kimérve és kiszámítva. Az egyenes volt, mint a magányos üstökös. Még abban is hasonlítottál az üstököshöz, hogy fényedet önmagadtól kaptad s nem kölcsönfény volt az. Most letüntél; de pályádat jelzi egy fényes sugár ezernyi meteorokövel. Ezek a te tehetséged szétszórt törmelékei, a te munkáid. Mint a mai kor majd minden magyar írója, te is gyakran szétapróztad nagy tehetségedet a napi sajtó táplálására: de a valódi briliáns szilánkokra szedve is ragyog, ha rásüt a nép szerűség sugára. És rád süttött. Tehetséged nagyságát növelte, hogy hatni tudtál. A lángoló fajszeretet, melylyel a magyart imádtad, viszonzásra talált; szeretett a közönség, melyet halálos órádig szolgáltál. Azok az írók, akiknek tehetsége a sajtó csatornáján keresztül beleolvad naponta a nemzet életébe, nem állithatnak maguknak monumentális munkákkal örök emléket; de érdemük nem kisebb, mert hatásuk tán még nagyobb. Ezek nem a saját egy-niségüknek szereznek diadalt, nem önmagukat emelik, de emelik magát a nemzetet. *Tóth Béla* ilyen író volt. Munkássága beleolvadt a nemzet kulturájába. E munkáséletnek ime vége. A sors pihenni kényszerít. Koporsód körül áll a nagy családod, a közönséged. Költő anyád

kivándorolt e hazából. Kivándorol már a költészet is az országból. Távoból küldi utánad sóhaját. Költő atyád, az vár a tulvilágon. De ha elébe állsz, tanuld meg ott fenn azt, amit idelelnem nem tudtál: hazudni. Hazudd el neki a mai Magyarországot! Ne tudják meg ők, a nagyok, kik bilincset szenvedtek a hazáért, hogy ez a nemzet nem tudja többé lerázni a bilincseit, csak lealkudni! Ne zavarod a nagyok álmait! Csak egyet mondj nekik: hogy van még itt egy rajongó kis csapat, mely az ő szellemük s a te szellemed nyomán halad, s mely téged sosem felejt! Kedves halott, isten veied!

A beszéd után a Kerepesi-úti temetőbe vonult a menet. Itt a Deák-mauzóleum előtti parcellában adományozott diszshely elé tették a koporsót s a nyitott sírnál *Ragdlyi Béla* mondott beszédet az Abdul Kerim basának diszkardot vitt küldöttség nevében. Beszéde végén gyönyörű, a török nemzeti színekben pompázó koszorút helyezett a koporsóra. Ezután a sírba helyezték *Tóth Béla* holttestét, amely *Vidor Pál*, *Hegyi Aranka* és *Beniczkyne Bajza Lenke* közelében fog nyugodni. Zuhogó esőben oszlott szét a mélyen megindult gyászgyülekezet.

Megvan a felsőbb leányiskola.

A kultuszminiszter Aradhoz.

Az állam viseli a fentartási költségeket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Az aradi felsőbb leányiskolának fél év óta húzódo ügye most már végleg befejezést nyert. A város gyakori felírásának és *Müller Károly* képviselő buzgó közbenjárásának meg lett az eredménye. *Apponyi Albert* gróf vallás és közoktatásügyi miniszter ugyanis a városhoz ma leiratot intézett, amelyben kijelenti, hogy a városnak a tanügyi célokra fordított anyagi áldozatait méltányolja s ezért az állami felsőbb leányiskolát és az ezzel kapcsolatos internátust *ez év szeptember havában feldőlítja*. A miniszter elállott attól a követelésétől, hogy az iskola első felszereléséről a város gondoskodjék s hogy a fentartási költségekhez évi 1500 koronával hozzájáruljon.

A kultuszminiszter leirata teljes szövegében az alábbi:

Arad sz. kir. város közönségéhez.

Múlt évi november hó 24-ikén kelt felterjesztésére további eljárás végett értesítem a közönséget, hogy méltányolva Arad sz. kir. városnak kulturális célokra tett anyagi áldozatait, a múlt évi július hó 6-ikán kelt leiratomban foglalt azon kikötéstől, hogy az Aradon felállítandó állami felsőbb leányiskola első butor és tanszerbeli felszereléséről a város gondoskodjék s ezenkívül évi 1500 korona hozzájárulást biztosítson, ezuttal kivételesen eltekintek és hajlandó vagyok 1907/8 tanév kezdetével az állami felsőbb leányiskolát felállítani, ha a törvényhatósági bizottság közgyűlési határozattal jogérvényesen kimondja, hogy a szervezendő iskola és internatus részére megfelelő épület létesítéséről teljesen a saját költségén gondoskodik s addig is, míg ezen új épület elkészül, f. évi szeptember hó 1-én megfelelő ideiglenes helyiségeket bocsát az iskola rendelkezésére.

Megjegyzem, hogy az állami felsőbb leányiskolával kapcsolatosan az internátust állami kezelésben csakis akkor fogom megnyitni, ha az iskolával együtt az internatus befogadására is elegendő végleges helyiség fog rendelkezésre állni. Ugy az emelendő

épület, mint az ideiglenes helyiség tervét előzetesen jóváhagyás, illetve elfogadás végett hozzám bemutatandó.

Felhívom a közönséget, hogy az ezen ügyben hozandó közgyűlési határozatot mielőbb terjessze fel hozzám.

A miniszter helyett

Molnár államtitkár.

A tanács a miniszteri leiratot az e havi közgyűlés elé terjeszti, azzal, hogy az állami felsőbb leányiskola céljaira, amíg az épület felépül, a mostani Somogyi-féle felsőbb leányiskola teremt bocsássa át. A felsőbb leányiskola telkét a város későbbben fogja megjelölni.

Papakosza — kasszagyaros.

A Skoda-gyár műhelyfőnöke.

A kasszafúró karrierje.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

A prága—pilseni Skoda-gyár, amely oly jelentős szerepet játszott abban, hogy Magyarország-Ausztria gazdasági háborúba keveredett Szerbiával, gyártmányai közé bevezette a kasszagyártást is és kassza-gyártó műhelyének vezetőjévé kinevezte Papakosztát, a hírhedt kasszafurót, aki különben diplomás mérnök. A Skoda-gyárat bizonyosan az a tapasztaláson edzett tanulság vezette, hogyha a nagy betyárokból válhattak a legjobb pandurok, bizonyos, hogy betörésmentes kasszát gyártani legjobban az az ember tud, aki maga is kasszafúró kiválóság volt.

Papakosza nemrég szabadult a börtönből. Néhány nagyobb gyárban keresett foglalkozást, míg végre rátalált a Skoda-gyárra, ahol műhelyvezető címen alkalmazták. Papakosza nem titkolta multját. Őszinte vallomást tett és fogadkozott, hogy a becsületesség útjáról letérni nem fog és bizonyoságot adott, hogy ismeri a kasszabetörés összes fortélyosságait s így tudja a védelmet is a fortélyosságok ellen. A Skoda-gyár kasszáinak betörésmentességét tehát olyan világtekinetly fogja hi. elesen, aminő Papakosza.

Papakosztának hírhedt budapesti szereplésére még élénken emlékezhetünk vissza.

Tíz évvel ezelőtt Budapesten nagy izgalmat keltett egy betörőbanda működése. A betörők mesés ügyességgel és leleményességgel behatoltak nagyobb üzletekbe és megfúrták, kifosztották a vasszekrényeket. A betörés- és tüzesmentes szekrények nem tudtak ellentállani a betörők ügyességének.

A rendőrséget valóságos láz fogta el, az egész rendőri apparátus a szomorú véget ért Bérczy Bélával, akkor rendőrkapitánnyal az élén nyomozta a betörőket, de elfogni őket nem tudta.

Akkor, mikor már az egész város résen volt és vigyázott, betörték a Váci-utcában levő, akkor Véry-féle különlegességi dohánytőzsdébe. Az udvar felől hatoltak be a betörők és a nagy Wertheim-szekrényt kinyitva, nagy pénzösszegeket vittek el. A pénz tulnyomó része azonban réz- és ezüstpénz volt, melyet Véryék másnap akartak a vámhivatalban beváltani.

A rendőrség részéről különösebb erélylyel Kassai detektív nyomozott. A detektív bejárta a trafik körüli utcákat, benézett mindenféle helyre, hogy kinyomozza, nem-e váltottak be valahol aprópénzt.

Két nappal a Véry-féle betörés elkövetése után a Régi Posta-utca egyik vendéglőjében

megtudta, hogy a házban lakik egy szabó és annak leánya a korcsmában elmondotta, hogy szobauruk neki gyanus, mert nagyon sok aprópénze van. Kassai azonnal utánajárt a dolognak és megállapította, hogy nevezett szabóéknál egy Papakosza nevű idegen lakik, igen rendes ember, jó fizető, ritkán jár el hazulról és . . . udvarol a leánynak. Így látta meg a leány a sok aprópénzt.

Bérczy tudomást szerezve a dologról, Papakosza lakásán házkutatást tartott. Pénzt ugyan alig talált, de talált kiváló finomságú és munkaképességű angol szerszámokat, furógépeket, reszelőket.

A közben előállított Papakosza egykedvűen nézte a dolgokat és nem tagadott, de nem is vallott. A rendőrségnek kellett kinyomoznia két büntársát is, kiknek egyike, Afendákisz a börtönben utóbb meghalt.

Kiderült, hogy a kasszafuró banda bejárta az egész világot és mindenütt nagyban zsákmányolt. Pénzt azonban nem találtak náluk, csak igen keveset. A pénzt a betörők vagy elrejtették, vagy ami valószínűbb, hazaküldték Görögországba.

A betörőket elítélték. Papakosza igen furfangosan kiesztelt módon megszökött a pestvidéki törvényszék fogházából, de újra elfogták és a kasszabetörők királya visszakerült a börtönbe, ahol azontul jobban őrizték.

Béke a Déli Vasutnál.

A munkások győztek.

A szövetségeket nem oszlatják föl

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

A Déli Vasut alkalmazottjainak forrongása egyre tart és a vasut vonalain alkalmazott passzív rezisztencia nagy zavarokat okoz a Dunántul egész forgalmában.

Mindinkább nő az államvasutak személyzetének elégedetlensége, amelyet még fokozott a tegnapi szárnyra kelt hír, hogy a kormány a neki kényelmetlen vasutas-szövetséget és ennek összes fiókjait föl oszlatja, sőt egyik-másik lap azt is ujságolta, hogy Batthyány Tivadar gróf, a szövetség elnöke is helyeselte a föl oszlatást és maga is javasolta Wekerle Sándor miniszterelnöknek.

Egy ujságíró ma erre nézve kérdést intézett Batthyány Tivadarhoz, aki a föl oszlatás és a fizetésrendezés dolgában a következőket jelentette ki:

Nem igaz, hogy a kormány a szövetséget föl akarná oszlatni és nem igaz, hogy én a nekem imputált kijelentéseket tettem. Ellenben igaz, hogy a szövetség vezetősége elítéli az erőszakot, nem helyesli a sztrájkot és nem helyeselheti a passzív rezisztenciát sem. Erkölcsi erejének teljességével a vasutasok fizetésemeléséért és jogviszonyainak rendezéséért küzd. Néhány hét múlva készen lesz az a nagy munka, amelyről sem a Tiszakormány, sem más kormány hallani sem akart: törvénybe iktatjuk a szolgáltatási pragmatikát és a fizetésrendezést. Egyik-másik vonatkozásában a fizetésrendezés is kedvezőbb formát fog ölteni a vasutasok javára, a pragmatikánál pedig többet értünk el, mint amennyit reméltünk.

Nem tudni még, hogy a néhány heti terminust, amelyet most Batthyány a fizetésrendezési törvényjavaslat beterjesztésére tűz, be fogja-e tartani a kormány. Hiszen már a téltre is ígérte és Batthyány, aki a vasutasok-

nak főprotektorául toltta föl magát, még sem kérte számon a megfélemezést az ígértől. Annyi azonban bizonyos, hogy ha a fizetésrendezést a zónaemelés útján akarja a kormány keresztül vinni, úgy nemcsak heteken, de hónapokon keresztül sem lesz fizetésemelési javaslat. De nem lesz akkor zavartalan forgalom és vasuti közlekedés sem.

Későbbi távirat jelenti:

A mai nap folyamán a Déli Vasut igazgatósága és a munkások között befejeződtek a tárgyalások, még pedig a munkások teljes győzelmével. A munkásságnak sikerült a következőket kivívnia:

Tulórák 50 fillérrel díjaztatnak, a bizalmi férfi rendszer elismertetik, a munkások szolgálati éveik száma szerint 10-30 fillér napi béremelést kapnak s a minimális munkabér az eddigi 1 korona 40 fillér helyett 2 korona. A hordárok, akik sok helyütt nem kaptak bért, most 1 korona 20 fillért fognak kapni. Az akkori munkák bérét a bizalmi férfiak bevonásával fogják megállapítani.

Ez engedmények ellenében a munkások kötelezik magukat, hogy 1909. december 31-ig sem sztrájkot nem támogatnak, sem újabb követelésekkel nem állanak elő.

MULATSÁGOK

(=) A Máv. dalegylet hangversenye. Az aradi Máv. dalegylet szombaton este a Központi-szálló nagytermében hangversenyt rendez, amelynek főérdekessége Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán szereplése lesz. A hangverseny műsora ez:

Rieger György. Dalár induló, férfi négyes. Előadja: a dalárda. Liszt Ferenc. Tarantella. Zongorán előadja: Faix Jaquesné. Linke. Lisistrata belő. Vilja dal. Előadja: Gyöngyi Jolán. Gaal Ferenc. Népdalok, férfi négyes. Előadja: a dalárda. Szabadelőadás. Tartja: Gyöngyi Izsó. Moskovski Velsa Op 34. Zongorán előadja: Faix Jaquesné. Hoppe Rezső. A reményhez, férfi négyes. Előadja: a dalárda. Trilogia. Előadja: Gyöngyi Izsó. Flechtenmacher Dine. A markotányosnő férfi négyes. Előadja: a dalárda. Két veréb. Kis mama. Előadja: Gyöngyi Jolán.

Egy primadonna tragédiája.

Az álbáró felesége.

Gyilkosság és öngyilkosság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

Egy szépséges színésznő gyászos tragédiájának híret hozza a táviró Kölnből. Az ünnepektől diva, aki szemefénye volt a kölni színháznak, tegnap két revolverlövessel agyonlőtte az urát, azután öngyilkos lett, s néhány órai kínlás után kiszenvedett.

A feltűnést keltő eset részletei a következők:

Sperr Ilona, a kölni színház primadonnája néhány évvel ezelőtt Magyarországból szakadt Németországba. Feltűnő szép jelenség volt, s már gyermek kora óta nagy hajlamot érzett a színi pályára iránt, miután azonban magyarul tökéletesen nem tudott, itthon nem érvényesülhetett. Rövid bolyongás után a karlsbadi színház szerződtette, majd a berlini udvari színház fényee ajánlatát fogadta el, s Berlinbe költözött. Leginkább naiva szerepeket játszott, miután azonban jó hangja is volt, szorgalmasan képezte magát, úgy hogy rövid időn belül hivatottságot érzett magában a szubrett szerepkör betöltésére is. Ilyen minőségben a berlini udvari színháznál nem igen érvényesülhetvén, Kölnbe szerződött, ahol első fellépéssel teljesen meg-

hódította a közönséget, amely kegyencévé fogadta a szép és fiatal Sperr Ilonkát.

Az ugyszólván esténként megújuló diadalok számos hódolót gyűjtöttek a művésznő köré, akit azonban hidegen hagytak a legfényesebb ajánlatok s nemcsak a legszebb, de legerkölcösebb tagja is volt a kölni operetszínháznak. Szünidejét Sperr Ilonka a maga tovább képzésére használta. Beutazta Európát, megfordult, csaknem minden fővárosban s e közben fogott lángot szive.

Mult év nyarán Párisban tartózkodott s az ottani társaságban ismerkedett meg R. báróval, akinek finom, szeretetreméltó modora egészen lebilincselte. A báró ugyszólván árnyékává szegődött a divának. Folyton a nyomában volt, elkísérte minden útjára s elhalmozta figyelmeségének és szeretetének ezer jelével. Gyakran beszélt a művésznőnek arról, hogy ő rendkívül gazdag család utolsó sarja, aki élete céljául azt tűzte ki, hogy őt boldogítsa.

A sok mézes-mázos szónak megvolt a hatása. Sperr Ilonka elbukott. Oda dobta magát annak az embernek, akinek viszonyairól nem tudott többet, mint amennyit az előadott, de hitt neki feltétlenül, mert végtelenül megszerette. Eközben azonban lejárt a szabadságideje s neki vissza kellett térnie Kölnbe. Nehéz szívvel gondolt a bucsuzásra, de a végtelenül figyelmes báró megóvta minden lelki emóciótól s egy szép napon megkérte a kezét. Természetes, hogy nem kapott kosarat s néhány héttel később a szép színésznőt a házasság gyengéd kötelékei is hozzáfűzték ahhoz, a kinek a szívét már régebben oda adta. Sperr Ilona az ideai téli szezonra már mint R. báróné tért vissza a színházhoz, ahol mindenki szerencsét kívánt sikerült házasságához.

E közben pedig megállapodott férjével, hogy míg a kölni színházzal kötött szerződés le nem jár, megmarad a színipályán, azután pedig elvonulnak a báró magyarországi birtokaira s ott töltik el a tulajdonképeni mézes éveket.

A házasság megkötése után egy hónappal azonban furcsa dolgok kerültek napirendre. A báró arról kezdett panaszkodni, hogy nem kapja meg rendszeresen évről-évre részleteit, veszteségei voltak és pillanatnyi anyagi gondokkal küzd. A bárónak nem igen tűnt fel a dolog s készséggel rendelkezésére bocsátott néhány ezer márkát. Alig került a báró kezébe a pénz, hallatlan kicsapongásokra adta magát. Kétshírű lebujokban töltött ugyszólván éjt és napot s csak akkor került haza, amikor a pénznek nyakára hágott. A művésznőt megrendítette ez a dolog, vihart rendezett, de végül mégis csak megbékült s újra pénzt adott a könnyelmű embernek, aki megfélekedve ígéreteiről, újra dorbézolni kezdett. Akárhányszor ittasan ment haza s a városban szinte ujjal mutogattak rájuk. A báróné helyzete kétségbeesztő volt, de az igazi megpróbáltatások csak ezután következtek. Széltében-hosszában suttozták már, hogy R. báró tulajdonképen nem is báró, sőt nem is R., hanem egy közönséges szédelő, aki hatalmába kerítette a művésznőt, s ha meg nem szabadítják tőle, egészen tönkre teszi.

A mende-mondák eljutottak Sperr Ilona fülébe is, aki ugyan nem adott hitelt nekik, de lázasan hozzáfogott férje multjának kikutatásához. Az eredmény lesújtó volt. Kiderült, hogy férje tényleg szédelő s hamisított okmányok alapján kötötte meg vele a házasságot. Vagyona nincs, báró sosem volt, s többször büntették már hasonló szédelés miatt. Sperr Ilona majdnem beleőrült fájdalomába. Eleinte úgy tervezte, hogy elüzi magától ezt a gazembert,

de ekkor meggyőződött arról, hogy még mindig nagyon szereti. Miután azonban együtt nem élhetett vele, elhatározta, hogy megöli.

Tettét tegnap végrehajtotta. Felkereste az urát, két revolverlövessel leterítette, s aztán önmaga ellen fordította a fegyvert. Mind a ketten meghaltak.

Intervju a közkórházban.

— A gáji revolvermerénylethez. —

Egy újságíró: (a közkórházban fekvő Szecske Júliát akarja meginterviewolni): És mondja, kisasszony, miért lőtt ön a plébánosra?

Szecske Júlia (felsóhaj): Nekem egy golyó van a hasamban és ön rébuszokat ad fel nekem...

A komikus orra,

vagy:

A komikus orr.

Arad, április 5.

A jó Istenke egy szép napon kicsi babát hozott egy híres dzsentrifamiliának szép Magyarországra. A kicsi babát nagy örömmel fogadták, selymes bölcsőbe tették. A bölcső fejét ötágu korona díszítette, a picit paplanra művészi himzéssel volt kivarrva szép nemesi cimere: fehér mezőben négy folyó, alatta vörös mezőben kardos kar, mellette egy levágott török fej, a cimereben Lehel kurtje. A gyönyörű paplan alatt pedig egy édes kis csöppseg aludt, vagy ficáncolt.

A kis csöppseg nőni kezdett, szép szál fücska lett belőle. Az egész uri család becézett kedvence lett a kis fiu, aki kacagtató mókákkal mulattatta már gyermekkorában az egész uri familiát. De oh jaj Nem csak a fücska nőtt napról-napra, vele együtt, sőt előtte, jóval előtte nőtt az orra is, finom szimatu, merész hajlásu orr, párja az istenben boldogult Cyrano ur orrának. Az uri familia nagy megbotrankozással látta az orr stréberkedését. Mit akar ez az orr, mit keres a kis dzsentrinél ez a furcsa formájú orr. Ugy látszik, eltévesztette a címet, mas-hova szánták és csak tévedésből jutott a kis nemeshez.

Am az orr nem tágitott. A kis fiuból férfi lett, a férfiuból színész, mondhatnánk kiváló színész lett, az orrból pedig, a dzsentriforrából a leghamisítatlanabb zsidó orr, mely valaha hitű keresztény arcán büszkélkedett. Heves küzdelem fejlődött ki az idők folyamán az orr és annak tulajdonosa között. Az err erővel rá akart cáfolni tulajdonosa ősi származására, az orr tulajdonosa pedig minden áron dezavualni akarta az orrt, hogy bármennyire is szeretné zsidónak mutatni a gazdáját, az nem fog sikerülni.

A küzdelem megindult és tart, tart, ameddig az orr ott diszlik a kitünő komikus ajka felett. A komikus, akire dicső ősei két nemesi előnevet is hagytak, a családi címet játszotta ki az orr ellen. Előbb csak a kabátja bélésébe varratott ötágu koronát és egy kicsi családi címet fehér mezőben stb., stb. Az orr gunyosan mosolygott és terjesztette a rágalmat. A komikus a bélés helyett feltünőbben alkalmazta a gyönyörű címet. Cimeres manzsettá-gombok után, szerepelt a cimere mint nyakkendőtü, szivartárcadis, majd föltűnt a komikus botján, ernyőjén, két három gyűrűjén. De oh jaj, még mindig az orr volt a győztes. Most aztán kijátszotta a komikus a legerősebb ütőkártyát. Magára az orra tett egy címet. Szemüveget csináltatott, az orrára csiptette és a szemüveg csiptetőjén ott ragyog a *lövői és lövőpetri Leövey* család cimere fehér mezőben stb., stb.

Most már boldog a komikus, ő maradt győztes, legyőzte az orrát, mely mindenáron őt akarta legyőzni.

Daru.

A kiegyezési harc.

Forrongás a 48-as pártban.

Szerződés, vagy szövetség?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, április 5.

Emlékeztetes, hogy valóságos hozsánával fogadták a kormánynak azt a szimpla névcserejét, amelylyel nekivágott a kiegyezési harcnak és amely szerint Magyarország és Ausztria a jövőben nem vámszövetséget, hanem *vámszerződést* fog kötni. Erthető tehát a forrongás, amelyet a függetlenségi párt hivatalos lapjának mai, a szerződési formulát elvető közleménye keltett és amelynek lecsillapítására maga Wekerle Sándor miniszterelnök is szükségesnek tartotta információval szolgálni. A Ház folyosóján ma tett nyilatkozatában Wekerle hü maradt a kormánynak a kiegyezési kérdésben elfoglalt álláspontjához: minél kevesebb világosságot deríteni az országnak eme existenciális ügyére, általánosságokkal, frázisokkal eltéríteni a közvéleményt a lényegtől.

A kiegyezési kérdés állásáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A Ház folyosóján ma nagy izgalommal beszéltek a függetlenségi párt félhivatalos lapjának, a „Budapest”-nek mai cikkéről, amely a kormány kiegyezési terveivel foglalkozik. E cikk a szerződéses formát teljesen elejti és az önálló vámtérület határozott kimondása helyett holmi nagyon is bágyadt értékű elvi biztosítékokat emleget. Ime, a többek között így szól a nevezetes cikk:

A szerződéses formától *el kellett állani*, mert egyfelől az osztrákok *nem akceptálták*, másfelől a függetlenségi párt körében is ellenzésre talált. Keresni kell tehát *más módot* arra, hogy a magyar nemzet és a gazdasági világ már most teljes bizonyosságban legyen afelől, hogy 1917 től fogva nem marad és nem maradhat fenn az Ausztriától függő gazdasági állapot, melynek szertelen hátrányait és veszedelmeit ma már átérzi és átérzi az egész magyar közvélemény.

A cikk érthető nyugtalanságot keltett és több képviselő egyenesen Wekerle Sándor miniszterelnökhöz fordult magyarázatért. A kormányelnök kérdésekre a következőket felelte:

— *Uj tárgyalási alap nincs* és a tárgyalást ugyanazon az alapon folytatjuk Bécsben, mint Budapesten. Mi már mindenféle alapot megvitattunk általánosságban és most csupán az történhetik, hogy a már megvitattott tárgyalási alapok közül *valamelyikben megállapodunk* és a megegyezés módját keressük. Az osztrák kormány tekintettel Kossuth Ferenc gyengélkedésére, azt az udvarias ajánlatot tette hogy a legközelebbi tárgyalást ezuttal Budapesten tartásák meg. A magyar kormány az indítványt megköszönte, de nem fogadta el. Kossuth egészségi állapota annyira javult, hogy vállalkozhatik az utazásra.

Wekerle közölte is már Beck báróval, hogy a jövő hét keddjén a magyar kormány tagjai Bécsbe érkeznek a tárgyalások folytatására.

Bécsből jelentik: A legmegbízhatóbb forrásból származó értesülések szerint a kiegyezési tárgyalásokat a régi alapon fogják folytatni. Itt nem tudnak arról semmit, mintha a magyar kormány új javaslatokkal állott volna elő. A tárgyalásokat Bécsben ott fogják folytatni, ahol azokat Budapesten megszakították. Ujabb momentum nem merült fel, sőt az se igaz, mintha a gazdasági különválásra, vagy a jegybank kettéosztására nézve határozott terminusok állapítottak volna meg.

Csaba felszabadulása.

Achim András bukófélben.

Feloszlatják a Népegyletet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Mintegy három év óta szinte példátlanul nagy szerepet játszik a politikai életben és ennek következtében a sajtóban Békéscsaba. Az egész ország ismeri már a „parasztpárt” s ennek hirhedt vezére, Achim L. András nevét.

Sajnos, Csabának ez a híressége szomorú nevezetesség. Ha ennek a szomorú jelenségnek az okát akarjuk megmondani, könnyen rámutathatunk arra egy szóval: a csabai Népegylet nevezetű csoport címével. Népegylet! Ez az áldatlan egyesülés tette Csabát azzá, ami jelenleg: a megye valóságos botrányfészkévé, minden veszedelmes politika és társadalmi mozgalom kiinduló helyévé. Megalkotásakor vezére, Achim L. András, két hétig éjjel-nappal házról-házra, tanyáról tanyára járt, úgy, hogy még nem is aludt rendesen s valósággal felesküdtette embereit lobogójára és a félrevezetett nép úgy ment utána, mint a juhnyáj a kolompos után.

Igy lett szocialista (mind a három féle), majd koalíciós, utóbb darabont-párti, amint azt Achim L. András érdeke kívánta. Végre pedig megalakult a híres parasztpárt. Mindez pedig semmi egyéb, mint a Népegylet, különböző nevek alatt. A Népegylet valóságos lidércként feküdt rá Csabára, megbénítva minden egészséges fejlődést, vérkeringést. És most, amidőn ez a Népegylet bukása felé közeledik: valóban méltán beszélhetünk Csaba felszabadulásáról.

Mert a Népegyletet végre is elérte sorsa: az elvakított tömeg látni kezd és vezetőit felismeri. Ez a felismerés pedig maga a bukás. Szerdán délelőtt a népegyleti tagok nagyszámu küldöttsége jelent meg Gyulán Fábry Sándor dr. főispán előtt s panaszt emelt a Népegylet ellen. A küldöttséget Achim L. András eddigi főkortese, testi lelki kebelbarátja, Pollák Arnold vezette.

Ő volt a küldöttség szóoka, aki kifejtette — konkrét eseteket sorolva fel — hogy a Népegylet s különösen ennek elnöke, Achim L. András, már saját tagjai ellen is oly terrort, erőszakos és jogtalan eljárást fejt ki, amely tűrhetetlen. A küldöttség kérése pedig oda konkludált, hogy a kormány oszlassa fel a Népegyletet. A főispán kijelentette a küldöttség előtt, hogy az ügyben való intézkedés a vármegye alispánjához tartozik, mire a küldöttek Ambrus Sándor alispánnak terjesztették elő panaszukat. A vizsgálat, amely feltétlenül a Népegylet feloszlatását fogja eredményezni, már megindult. Csütörtökön reggel 6 rendőr vitte el a Népegylet összes könyveit. (Mert az anyagiak sincsenek rendben.) Seiler Elek csabai főszolgabíró a kihallgatásokat is megkezdte már s ma mintegy harminc embert kihallgatott. Ezek a dolgok a parasztpárt és Achim L. András teljes és végleges bukását jelentik. És ezzel Csaba is felszabadult a népvezérek tűrhetetlen terrora alól.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Vasutasok gyűlése. A magyar szent korona országai vasutas szövetségének aradi kerülete i. hó 7-én d. u. 8 órakor a városháza földszinti jobb oldali kistermében (katonai osztály) tartja II-ik rendes évi közgyűlését, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

HIREK.

Pax.

Arad, április 5.

Van der Hoske (Rozsnyai) Kálmán koszorut küldött a Tóth Béla koporsójára. Nem volna ebben semmi különös, ha nem Tóth Béla lett volna az az ember, aki annak idején, mikor Arad nagynevű szülöttje hatalmába kerítette Prielle Kornéliát, — a legerősebben kelt ki ez ellen a lehetetlen és nagyon is furcsa színezetű házasság ellen. Akí visszaemlékszik rá, tudhatja, hogy az Esti levelek írójának támadásai kegyetlenül élesek voltak, olyan kegyetlenül élesek, aminők csak a Tóth Béla tolla alul kerülhettek ki. Rozsnyai Kálmán akkor nemes érzései vértanújaként szenvedő hangon nyilatkozott Tóth Béla ellen az előtt az újságíró előtt, akivel éppen megintervjuoltatta magát. Halálos ellenség volt ez a két ember, pedig talán sohasem látták egymást. És Rozsnyai Kálmán koszorut küld Tóth Bélának, koszorut, amelynek szalagján ez a szó ragyog:

Pax.

Béke. Megtörtént a nagy esemény: Rozsnyai Kálmán kibékült Tóth Bélával. A béka az oroszlan, akihez nem mert közelíteni, csak akkor, mikor már meghalt.

Aesopus rosszul írta meg a meséjét a számról és a haldokló oroszlanról. Ott a számar oldalbarugja a haldokló oroszlant. A Rozsnyai Kálmán reklámkoszoruja után kedve támad az embernek, hogy modern kiadásban ismertesse meg az Aesopus meséjét. Ime:

Az oroszlan, aki egész életében gyűlölte a számarakat, meghalt. Ravatalához eljött a számar is és zokogva kiáltott fel:

— Kibékülök veled! Nagy voltál és nemes!

A róka, aki ott állott a ravatalnál, felsóhajtott:

— Szegény halott oroszlan! Milyen keserű sors, hogy téged minden számar megsirathat és hogy haláloz után minden számar kibékülhet veled!

Igy kellett volna megírni a mesét. Azt a koszorut pedig, amely nem egyéb, mint a legdurvább kegyeletsértés, a koporsónak reklámcélokra való felhasználása, le kellett volna tépni a ravatalról. Tóth Béla sokkal nagyobb ember volt, semhogy megérdemelné, hogy Rozsnyai Kálmán — megsirassa.

— Egy herceg szerelmi regénye. Berlin-ből táviratozzák: Vilmos császár ötödik fiát, Oszkár herceget a napokban a Herward egyetemre küldi Amerikába. A londoni Daily Mail azt is tudja, hogy Oszkár távozása után Gusztáv Vilmos herceg szintén Amerikába indul. E lap szerint a nagy tengeri utazásra a 19 éves herceg szerelmi ügye adja az okot. Gusztáv Vilmos egy idő óta sokat forgolódik unokatestvére Alexandra Viktória schleswig-holsteini hercegnő körül. A fiatalok megszerették egymást s a herceg szerelmét meg is vallotta nemcsak Alexandrának, hanem felséges atyjának is.

— Gyermek vagy te még, — volt a császár rövid válasza és tanulni küldte Bonnba.

Vilmos Gusztáv azonban nem nyugodott meg atyja parancsában. Berlinbe szökött és újból kijelentette apjának, hogy a hercegnő nélkül nem akar élni és ha nem adják hozzá nőül, mindketten világgá mennek. — A császárt meghatotta a fia erős szerelme. megcsókolta és nejevel együtt beleegyezett a házassági tervbe, de azt kikötötte, hogy az esküvőt csak 1909-ben tarthatják meg. Közben tanulmányutra Amerikába megy a hercegi völegény.

— A lugosi mandátum. Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőház állandó bizottsága ma délben Bernáth Béla elnöklésével ülést tartott, amelyen Popovics György lugosi képviselő megbízó levelét megvizsgálván, azt a szokásos harminc nap fentartásával igazolta.

— A vashidak ügye. Nemrégiben, mint megirtuk, Müller Károly országgyűlési képviselő, Virágh Lajos városi főmérnök és Medveczky Zsigmond műszaki tanácsos fenjártak a kereskedelmi miniszteriumban, ahol a vashidak és a kiépítendő körtöltés ügyében jártak el. A miniszteriumban meggyőződtek arról, hogy Aradvárosának ez a két fontos, függő ügye már teljes elintézését nyert. Müller Károly buzgó interveniálásának meg lett az eredménye, amennyiben a miniszteriumból a napokban érkeznek le a városhoz a végleges jóváhagyást tartalmazó iratok s így az építkezéseket már az idei nyár folyamán megkezdhetik.

— Thaw épe méjü. New-Yorkból táviratozzák: Thaw milliomos lelkiállapotának megvizsgálására a bíróság által kiküldött orvosi bizottság kijelentette, hogy a White építész meggyilkolásával vádolt Thaw jelenleg épelméjü.

— Változás az aradi honvédtisztikarban. Szép kitüntetés érte Hajós Oszkár, az aradi honvédszázalaj hadnagyát, Hajós Ferenc, acsev. főellenőr fiát, ki csak alig pár hónapja, hogy az aradi zászlóalj-segédtszti teendőire osztattott be. Hajóst, mint értesülünk, a napokban esred-segédtsztté nevezték ki s azonnali szolgálattételre Lugosra rendelték. Helyére Aradra Magyar Nándor főhadnagyot nevezték ki zászlóalj-segédtszttnek.

— Az aradi husvágó. A városi gyárügyi bizottság által kiküldött szakbizottság Varjassy Lajos polgármester elnöklete alatt ma délután megtartott ülésén foglalkozott az Aradon létesítendő husvágó ügyével. A tárgyaláson részt vett Balázs Sándor fővárosi magánzó, a husvágó tervezője. Az albizottság előterjesztette a város fe tételeit, amelyeket Balázs nagyrésztben elfogadott. A szubvencióra vonatkozólag a vállalkozónak az volt a kérése, hogy a város a 25 ezer koronát ne évi 2500 koronás, félévénként folyósítandó részletekben adja meg, hanem egyszerre. Ennek ellenében a szubvenció erejéig megadja a városnak a bekebelezési jogot. Ha a gyár tíz év előtt beszüntetné üzemét, a város a hátralevő évekre eső szubvenciót visszakövetelheti. Az ügygyel holnap délután foglalkozik a gyár-bizottság plénuma és javaslatot hoz, amelyet az e havi közgyűlés elé terjeszt. Az albizottság kikötötte még azt is, hogy a város az ajánlatát a közgyűlés jóváhagyásától számított egy évig fenttarthatja, mire Balázs kijelentette, hogy ő a husvágót már ez év augusztus havában szeretné felállítani.

— Hajórajunk Szmirnában. Konstantinápolyból táviratozzák: Az osztrák-magyar hajóraj, melyet 14 napos szmirnai tartózkodása alatt úgy a hatóságok, valamint a lakosság nagy ünnepeltetésben részesített és amely maga is ünnepélyt rendezett, tegnapelőtt újból elindult. A hajóraj Beyruthon kívül néhány másik kikötőt érint, azután Jaffat fogja meglátogatni, ahol

Siedler ellentengernagy vezérkarával Jeruzsálemben tesz látogatást.

— **A kulturpalota helye.** A városrendezési bizottság tudvalevőleg megbizta a városi mérnöki hivatalt, hogy a Boross Béni-téren a Karolina-utca tengelyében cövekeljen ki annyi tért, amennyi az Aradon létesítendő kulturpalota helyének megfelelő. A mérnöki hivatal a bizottság határozatának eleget tett. A városrendezési bizottság holnap délután helyszíni szemlét tart a Boross Béni-téren.

— **Schreyer József temetése.** *Schreyer* József hült tetemét tegnap kísérték általános és őszinte részvét mellett utolsó útjára a budapesti új izr. temető nagy halottas-csarnokából, mely egészen megtelt a gyászoló család tagjaival és résztvevőkkel. A hitközség képviselőiben jelen voltak: Breitner L. Zsigmond előljáró, Eisler Sámuel és Rosenberg Mór templomelőljáró, Márkus Dezső dr. kuriai bíró, Goldzieher Ignác dr. egyetemi tanár, az ügyvédi kar számos tagja, a Deák Ferenc-páholy tagjai, küldött-ségek: Szarvasról, Mezőtúrról, Ceglédről és Csabáról, stb. stb. Az elhunytat Kohn Sámuel dr. bucsuztatta el, felemlítve azt, hogy jó szíve és nemes gondolkodása miatt méltán érdemelte ki embertársai tiszteletét. A Deák Ferenc-páholy tagjai nevében Wiltsek Gusztáv mondott gyászbeszédet.

— **Szerencsétlenül járt aradi diák.** Ma délelőtt 11 órakor *Guy* Tódor 17 éves felső kereskedelmi iskolai tanuló a tízperces szünet alatt több társával birokra kelt a Marosparton. Egyik osztálytársa a földhöz vágta s *Guy* olyan szerencsétlenül esett, hogy a bal-lábszár-csontja eltört. A diákok társai bevitték a rendőrségre, ahol *Posgay* Lajos városi főorvos részesítette az első orvosi segélyben. A szerencsétlenül járt diákok lakásán ápolják.

— **A román forradalom.** *Bukarest*-ből táviratozzák: Miután a nyugalom mindenütt helyreállott, számos kerületben megkezdődnek a mezei munkák. A parasztok és a földbirtokosok és bérlők között sok helyütt szerződéses jöttek létre. Ezen megegyezések, a melyek a prefektusok javaslatai alapján történnek, oly méltányosak és igazságosak, hogy a földbirtokosok és bérlők azokat mindenütt elfogadják és a parasztok azokban megtalálják a kívánt engedményeket. Bécsből jelentik: A román követség a Politische Korrespondenznel közli egy *Bukarest*-ből érkezett hivatalos táviratát, mely megcáfolja a Károly király megrendült egészségi állapotára vonatkozó legutóbbi elterjedt híreket. A király teljesen felépült legutóbbi betegségből és élénk részt vesz az államügyek intézésében.

— **Halálozás.** *Szihelszky* Józsefné, szül. *Brucker* Anna, *Szihelszky* Józsefnek, a Békésmegyei Közlöny tulajdonosának neje e hó 5-én 44 éves korában Békéscsabán elhunyt.

— **Jönnek a madarak.** Az erdei, mezei, kerti éneklők, a viziszárnyasok s egyszóval: költöző madarak csapatai utban vannak Európa felé s két héten belül már java részük megérkezik, itt lesz újra, hogy vidám daltól élénküljön, viduljon a természet, hogy fészket rakva, szaporodva, gyarapodják a gazdálkodó emberiség hasznos munkatársa: a rovarokat, férgeket, hernyókat, petéket, bábokat pusztító madársereg. Amint gyarapszik az éneklő madarak sokadalma, fogy a sok kártékony féreg, mely pusztítja a növényzetet, férgessé teszi a gyümölcsöt s kiéli a fákat. Amint pusztul, fogy a madár, szaporodik a féreg sok-sok, megszámlálhatatlan milliárdja s pusztul a erdő, a gyümölcsös, a a növényélet egyaránt. Most az ideje, hogy a hatóságok, falusi jegyzők, lelkészek, tanítók, községi előljáróságok valamennyien a madárvédelem érdekében akcióba lépjenek. Hirdessék inton utafélen, hogy az éneklő s egyáltalán hasznos madarakat senki se bántsa. Az öregeket el ne fogdossák, fészkeiket ki ne rabolják. A hatóság alkalmazza a törvényt teljes szigorát.

A madarak elfogóit, fészkeik kirablóit ítélje pénzbírságra, zárassa el, úgy amint a törvény rendeli; majd a kinek a szívéből hiányzik a nemesebb érzés, aki nem képes emberileg gondolkodni, hanem ragadozó állatokkal érez, annak a madárfogdosó, fészekrabló kedvét elveszi a pénzbírság alkalmazása és az elzárás. Eddig a hatóság is közömbösen vette a dolgot, senki se törődött a madárvédelemmel, gondolván, a manó vigye, hiszen van elég, meg ha nem is volna, ki érzi a hiányát?! Szerencsére a természet ismerői és barátai fölhívták a világ figyelmét a szegény madarakra, amelyek az emberiségre nélkülözhetetlenül hasznosak, mert nincs az az irtó szer, szerszám, vagy módszer, mely a madarakat a kártékony férgek pusztításában pótolhatná, vagy csak megközelíthetné. Ovjuk, védjük mindannyian a hasznos madarakat s járjunk a hatóságok kezére, hogy a madárpusztítók büntetlenül ne garázdálkodhassanak.

— **Elfogatási parancs Nessi Pál ellen.** *Budapest*-ről táviratozzák: *Nessi* Pál dr. volt országgyűlési képviselőről, akit a büntető törvényszék februárban 3 havi fogházra ítél, ma az a hír terjedt el, hogy Amerikába szökött és hogy elfogatási parancsot adtak ki ellene. A rendőrség megkeresésére a vizsgálóbíró tényleg kiadta *Nessi* ellen az elfogatási parancsot. Egy újságíró ma fölkereste a volt képviselőt, aki az alábbiakat mondta:

— Egyenesen örületbe hajtanak. Detektívek leskelődnek házam tájékán. Miért szökném meg? Hiszen biztos vagyok benne, hogy a tábla fölment. Most, ha tényleg adtak ki elfogatási parancsot, úgy ez a leghallatlanabb igazságtalanság. Meg akarnak ölni, öngyilkosságba akarnak kergetni, könnyen teljesíthetem a kívánságukat.

— **Áthelyezett ügyvédi irodák.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Barbura* Szever dr. pécskai ügyvéd irodáját a kamara területén belül Borosjenőbe, *Popa* György dr. aradi ügyvédét pedig Buttyinba helyezte át.

— **Felakasztotta magát a sirkeresztre.** Ma este hét óra előtt arról értesítették az aradi rendőrséget, hogy egy ember felakasztotta magát a felső-temetőben egy sirkeresztre. *Vidéky* Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt egy rendőrrel kiment a temetőbe, ahol fáklyafény mellett agnoszkálta az öngyilkost, aki *Sztronkó* János volt vaggongyári munkás. Az öngyilkos, aki valószínűleg életuntságból követte el tettét, volt gazdaasszonyának, özv. *Nisny* Bélánénak sirkeresztjére akasztotta fel magát. *Sztronkó* zsebében a rendőrtiszt 5 korona 2 fillért talált. Az öngyilkos holttestét *Orczy*-utcai lakására szállították.

— **Kinevezés.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a hatósága alatt működő országos vízügyi műszaki tanács tagjai közé az 1907—1909. évek tartamára *Ujj* Jánost, az aradmegyei ármentesítő és belvízszabályozó társulat igazgató-főmérnökét kinevezte.

— **T. E. V. E.** Ez annyit jelent: Tuberkulózis Ellen Védekező Egyesület, amely a dunántúli megyékre terjesztette ki működését. A hosszunevű egyesületek rövidítése régi szokás Magyarországon. Így lett népszerűvé az Emke, az Omge, az Omke és hasonló jól kiejthető rövidítések. Megengedjük, a T. E. V. E. sem okoz kiejtésbeli nehézségeket, de ezt a szót már lefoglalta a magyar nyelv a sivatag teherhordója neve gyanánt. Azok a lelkes urak és hölgyek, akik a tuberkulózis ellen védekező szövetséget csak a napokban alakították meg, talán észreveszik a T. E. V. E. elnevezésben rejlő önkéntelen komikumot és rövidesen megszabadítják az egyesületet a szóelcek záporától. Mégis csak furcsa lenne, hogy amikor a ne-

mes célu egyesület dolgairól a nyilvánosság előtt kell beszélni, folyton ama nagypupu állapot zavarja meg a közönség fogalmait. Nem gondolják a T. E. V. E. elmés megalkotói, hogy a szövetséget ily módon akaratlanul is nevetségessé lehet tenni?

— **A borossebesi gazdasági tudósító.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a földmívelésügyi miniszter Aradvármegye borossebesi járására nézve *Gramling* Alajos borossebesi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **A temesvári munkásmozgalmak.** *Temesvár*-ról táviratozzák: A temesvári szociáldemokraták Budapestről küldött nyomtatványokat osztanak szét a városban. Ezekben forradalmi eszközök alkalmazásával fenyegetnek és vasárnapra népgyűlést hívnak egybe a kizárt építőmunkások ügyében. A rendőrség a népgyűlés megtartását nem engedélyezte és a nyomtatványokat elkobozta.

— **Az aradi fa- és szén-szövetkezet előmunkálatai még nincsenek teljesen befejezve s így az alakuló közgyűlés még nem tartható meg.** Az aláírókat a közgyűlés megtartásának idejéről kellő időben értesítik.

— **Pusztító lavina.** *Salzburg*-ból táviratozzák: *Dorf-Gastein* közelében az *Uhrkuebelberg*-ről nagy hólavina zuhant alá, amely tetemes anyagi károkat okozott. Emberéletben nem esett kár.

— **Egy népszerű.** A „Moll-féle sóborszesz” által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik köszvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt K. 1.90. Szétküldés naponta utávitellel *Moll* A gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchtauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan *Moll*-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál. 201

Botrány a Városi kávéházban

Ügyvédjelöltek harca.

Tettlegesség egy tárcacikk miatt.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 5.

Ma este tíz óra tájt a Városi kávéházban egy erőteljes csattanás hangzott el. Azok, akik a csattanás kutforrásától távol estek, azt hitték, hogy a színházból jövő urak néhány elkésett tapsot eresztettek meg az új komikus tiszteletére. Ez azonban tekintélyes tévedés volt. A csattanást ugyanis nem két tenyér idézte elő, hanem egy tenyér és egy arc. A gyengébbek kedvéért konstatálnunk kell, hogy a tenyér tulajdonosa és az arc tulajdonosa két különálló személy és hogy a csattanást a pórnép durva nyelven pofonnak nevezik.

A csattanás előzményei a következők: Egyik aradi újság husvétii számában egy aktuális tárca jelent meg, melynek befejező sorai így hangzottak:

Még csak holnap kezdődik az április, de Aradon már javában áprilist járat némely ember egymással. A múlt héten is elhatározta az aranyifjuság egyrésze, hogy vezéret: *Vizipuska* urat meg fogja tréfálni. E célból egyik jól ismert fényképészünk egyik szép és előkelő asszony nevében levelet küldött *Vizipuska* urnak, melyben az urinó a hölgyek becézett kedvencének a Hal-tér és Boczkó-utca sarkán levő *Telecsán*-féle halkereskedés előtt találkat ígért. *Vizipuska* ur oda volt örömeiben. Dobogó szívvel és piros szegfüvel a gomblyukban, mint közös ismeretű jellel jelent meg a kítűzött helyen. De ott az előkelő aradi uriasasszony helyett az ifjuság által kiküldött dr. *Székely* ügyvéd-

jelölt várta és sietett a karjaiba, ami Vízpuska urat igen kellemetlenül meglepte s iszonyuan feldühítette. — Hogy mily párbeszéd fejlődött ott ki a találka két hőse között, azt nem írhatjuk ki, mert nagyon sok benne a káromkodás Vízpuska ur részéről, aki még most is szidja még dr. Székely szüleit is, hogy miért keltek azok annak idején egybe . . .

A cikkben említett Vízpuska ur az aradi fiatal jogászok egyik kedvelt alakja: *Wasserstrom* Mihály dr., akinek nevét a baráti enyelgés mindennel összekötésbe hozza, ami víz. A Niagarától az élővízcsatornáig mindenféle változatban enyhítették már a zord hangzású *Wasserstrom* nevet s így érthető, ha a kedélyes ügyvédjelölt, aki nem igen veszi zokon a kedélyes névmagyarosításokat, azonnal magára ismert a fentebb említett Vízpuska urban. És érthető az is, hogy a dolog bántotta. Mert találkára menni jó dolog, de olyan találkára menni, ahol egy dr. juris várja az embert a remélt hölgy helyett, ez legalább is bosszantó. Még bosszantóbb, ha mindezt megírják az emberről és legbosszantóbb, ha valaki úgy kerül ilyen ügybe, mint Pilátus a krédóba: ártatlanul. Mert az egész találka-história, — hogy félhivatalos hangot használjunk, — minden alapot nélkülöző koholmány volt.

Wasserstrom Mihály dr. tehát felkereste a tárca íróját és felvilágosítást kért tőle, hogy kitől kapta a valótlan adatokat. Az író kijelentette, hogy a históriát a fiatal jogászok másik kedvelt alakja, *Székely* Ferenc dr., a *Rosenberg* Miksa dr. irodavezetője mondta el neki. *Wasserstrom* erre *Krenner* Zoltán dr. és *Marsieu* Jusztin dr. által provokáltatta *Székelyt*, aki a maga részéről *Reisinger* Ferenc drt. és *Gabos* Jenő drt. nevezte meg segédekül. *Wasserstrom* segédei fegyveres elégtételt vagy bocsánatkérést követeltek. *Székely* segédei azonban csak abba akartak belemenni, hogy felük sajnálkozását fejezi ki. Párhaj bíróság elé akarták vinni a dolgot, ebbe azonban a *Wasserstrom* segédei nem egyeztek bele. A tárgyalások tehát eredménytelenek maradtak. *Székely* dr. nem adott elégtételt, a segédek felvették a jegyzőkönyveket és a világ nyugodtan forgott tovább.

Wasserstrom Mihály dr. azonban nem tette ugyanezt. Ő nyugtalanul forgott az utcákon és különféle terveket kovácsolt a rajta esett sérelem megtorlása céljából. Nyilttéri közleményt nem akart közzétenni, ellenben elhatározta, hogy a nyilttér mellőzésével nyilt téren, az *Andrássy*-téren inzultálni fogja *Székely* drt. Előre megfontolt szándékkal járt-kelt a korzón, még pedig minden reális eredmény nélkül.

Ma este, vacsora után a Városi kávéház jogászasztalánál ábrándozott a mélyen megsértett fiatalember egy pikkoló mellett. *Székely* dr. ugyancsak a kávéházban ült, de a másik oldalon. Egyszerre megjelent előtte *Wasserstrom*, sötéten és fenyegetően. A következő pillanatban megtörtént a fentebb említett csattanás. *Székely* felugrott, de mire magához tért, ellenfele már eltávozott.

A csálai erdő kopasz fái között pedig holnapután ilyenkor minden valószínűség szerint szitává lyukasztott levegőt fog szívni az arrátévedő halandó. Mert ezek után muszáj lövöldözni. Amint az szokás is ily esetben.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub atlétikát űző tagjait holnap, szombaton délután 6 órára hívta össze ifj. Vas Gusztáv atlétikai sport osztályvezető a „Millenniumban” tartandó érték zletre, melyen az atlétikai szakosztályok tervezetét mutatja be a klub tagjainak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Ernáni, opera. Wlassák Vilma bemutatkozása. (Béret C.)
Vasárnap: Délután: Gül-Baba, operette. Este: A gyerekasszony, népszínmű. (Béret A.)

A Vig özvegy és az attaché.

Arad, április 5.

Ne gondoljon senki házasságra, amikor a fenti címet elolvasta. Elvégezték ezt *Leon* Viktor és *Stein* Leó urak, a diadalmas *Vig özvegy* szövegírói, amikor a harmadik felvonás végén egymásnak adják *Daniló* Danilovics grófot és *Glavary* Hannát. Egy érdekes színházi tervről akarunk csupán beszámolni, amely színházi esemény számba fog menni.

Szendrey Mihály színigazgató és *Mariházy* Miklós, a helyettes direktor már napok óta gondterhelt fővel járkáltak. Nyomta fejüket a bu amiatt, hogy milyen érdekes előadással lehetne a szezon végén a publikumot a színházba vonzani. Sokáig töprengtek a slágeren, de mentő idea csak nem akart akadni. Egy szép napon *Mariházy* a fejére ütött és hangosan felkiáltott:

— Hopp! Megvan!

— Mi van meg? kérdezte *Szendrey*. A fejedet kerested és most azon örülsz, hogy végre megtaláltad?

— Oh nem! Az égre nem uram! mondta a helyettes direktor. A mentő idea van meg.

Megragadta *Szendrey* kezét s mint a *Paraszt* becsületben *Ferrari* a lámpákhoz huzza *Schubert*et, úgy huzta a járda szélére a helyettes igazgató a ténylegeset.

— Elő fogjuk adni *Az attaché*-t, szolt pihegve *Mariházy*. Elő fogjuk adni a *Vig özvegy*-et és utána *Az attaché*-t.

— Elő fogjuk adni, hagyta rá *Szendrey* és ezzel elvégeztetett.

Most pedig, hogy rejtélyt ne adjunk fel az olvasónak, el fogjuk mondani, hogy mi köze van *Az attaché*-nek a *Vig özvegy*-hez. *Az attaché* című vigjátékot *Mailhac* és *Halevy* hírneves francia vigjátékírók írták s először a párisi Theatre Francais-ben került színre isten tudja: mikor? A budapesti Nemzeti Színházban már több, mint egy évtizede, hogy premiérre került. Nálunk még nem adták, vagy talán adták. Ki tudna erre visszaemlékezni.

Elég az hozzá: a vigjáték nagyon hasonlít a *Vig özvegy*-hez. Sokáig vitatkoztak, hogy kik írták meg előbb a darabjukat. A vita a két francia javára dőlt el. Ok előbb jöttek a világra, előbb is írtak s csak azután következtek *Leon* és *Stein* urak. A bécsi operette librettó cég kölcsönvette *Az attaché* témáját és a nevek megváltoztatásával megírta a *Vig özvegy*-et a saját cégjegyzésével.

Ötletnek elég jó ötlet, hogy a két darabot, a forrást és a belőle fakadt operettet egymás után adják elő a színházban. *Mariházy* már el is kérte a Nemzeti Színházból a vigjáték szöveggönyvét. Nem sokára meg is kezdődnek a próbák, s e hó végén előadják a két darabot. A két író-cég versengése mindenesetre érdekes lesz s a színház igazgatósága újabb anyagot fog szolgáltatni a vitatekőzőknek, hogy melyik darab szellemesebb, hogy ki játszotta jobban az özvegyet: *Kállay* Jolán-e, vagy *Novák* Irén, aki *Az attaché* özvegyét adja? Kár.

* *Mongodin* ur felesége. *Leővey* Leó ma mutatkozott be valójában az aradi közönségnek. Akik nem ítélték a tegnapi debüt után elhamarkodottan, ma a legnagyobb elismeréssel adózhattak *Leővey* kétségtelenül kiváló művészetének. *Mongodin* adta a híres francia vigjátékban, mely az ő átdolgozásában került ma este színre. Általános, nagy és értékes sikere volt *Leővey*-nek. A diskrét, minden túlzástól ment játék sohasem téveszti el hatását

s mindenkor sikerrel jár. *Leővey* egyike a legdistingváltabb színészeknek, aki természetes játékával ér el hatást, a komikusoknál szokásos szertelenségekkel szemben. Egy-egy kifejezésteljes mozdulatával vagy arcjátékával falrengető kacagásra bírta a közönséget, úgy, hogy néha a nagy nevetés megakasztotta az előadást. *Leővey* most már Aradon is be van jegyezve első rangú színésznek. Az előadás nem volt eléggé gördülékeny. *Leővey* kívül egyedül *H. Körössy* Jucinak volt nagy sikere, akit valósággal ünnepeltek. *H. G.*

* *Kállay* Jolán második felépte. Az új primadonna vasárnap este népszínműben fog szerepelni az aradi közönség előtt. Egy régi jó népszínműben, *A gyerekasszony* Borcsájában lép föl, amely elismert kiváló alakítása. A főbb szerepeket ebben a darabban *Hunyady*, *Zalay* Margit, *Faludy*, *Kulcsár* és *Ladiszlay* játszák. — Vasárnap délután *Gül-Baba* operett kerül színre, ezuttal először délutáni előadásban.

* *Ernáni*. *Verdi* legszebb operája, az *Ernáni* kerül színre holnap s ez alkalommal mutatkozik be *Wlassák* Vilma, az aradi színház új operaénekesnője. *Wlassák*ot a fővárosból szerződtette *Szendrey* s működése bizonyára emelni fogja az operaelőadások nivóját. *Ernáni* igen jó kiosztásban kerül színre. A címszerepet *Ferrari* énekl s fellépnek még kivülré *Ladiszlay* és *Hunyady* is.

Merénylet a gáji templomban

A pap barátnője.

Három revolverlövés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Különös, érdekes ügy képezi ma szóbeszéd tárgyát a városban. Az érdekes dolognak pikáns háttere van, amennyiben egy aradi minorita lelkész és egy aradi varrónő gyengéd viszonya fejeződött be ma reggel három revolverlövésvel. A nemes szívű lelki pásztor a biblia szavait tartotta szem előtt és szeretetébe fogadta az embereket. A szent atya azonban különbséget tett kétnemű embertársai között és különösen a nőkre pazarolta szívének legtöbb szeretetét. Daliás, megnyerő külsejű ember a minorita szerzetes s így nem is csoda, hogy kedvence lett különösen egy nőnek, akit nem annyira a papi ruha és a lelkész vigasztaló szava vonzott a sekrestye félhomályába, mint a szerzetes egyénisége.

Istennek felkent szolgálja egy csinos aradi varrónővel ismerkedett meg. Az ismeretségből gyengéd viszony lett s a tisztelendő ur megígérte szíve hölgyének, hogy mihelyt plébános lesz, magához veszi házvezetőnőnek a parókia. A szerzetes nemrégiben csakugyan plébános lett Gájban, tett ígéretéről azonban megfeledkezett. A házvezetőnő-jelölt több ízben eszébe juttatta fogadalmát, a plébános azonban nem emlékezett vissza semmire.

A bosszu édes — gondolta a megcsalt és elkeseredett hölgy és merész tette határozta el magát. Ma reggel revolvert vett magához és a csalfa papra kétszer rálőtt. A golyók célt tévesztettek s a plébánosnak semmi baja sem történt. A megtört szívű, kétségbeesett varrónő ezután maga ellen fordította a fegyvert s jelentéktelen sérülést szenvedett.

A szenzációs esetnek előzményei és részletei az alábbiak:

(A plébános szerelme.)

Az aradi minorita rendház egyik rokonszenves lelkésze, *Szikra* Lenárd néhány évvel ezelőtt megismerkedett *Szántó-Szecske* Julia aradi varrónővel. A minorita lelkész szívében hamarosan lángra lobbant a szerelem a csinos

varrónó iránt, aki a pap érzelmeit viszonzta. Idillikus szerelmi regény kezdődött, amelyet semmi sem zavart meg. A szerelmesek gyakran találkoztak és ilyenkor természetesen „sutogva csókokat cseréltek.” Egy ilyen meghitt téte a téte alkalmával a lelkész ígéretet tett a nőnek, hogy mihelyt megválasztják gáji plébánosnak, magához veszi a parókiára, ahol a gazdasszonyi teendőket fogja ellátni.

Szecske Julia tuláradó szerelmében boldogan csókoltta meg a lelkészt és várva várta az üdvös órát, amikor megnyílik előtte a parókia és a boldogság kapuja s ő oda mint gazdasszony bevonulhat. Az óra csakugyan megérkezett: Szikra Lénárdot megválasztották gáji plébánosnak. De ah! a várva-várt óra nem hozta meg a boldogságot. A plébánossá avasztált lelkész nem váltotta be fogadalmát és Julia nem rendelkezhetett a parókián ama egyszerű oknál fogva, mert a plébános nem vette magához.

Julia eleinte gyengéden figyelmeztette a plébánost ígéretére, akinek memoriája azonban nagyon rövidnek bizonyult. Kéőbbben esdekelve könyörgött a nő, de Szikra hajthatatlan maradt. Elmagyarázta a nőnek, hogy lehetetlenség, amit tőle kíván. Még nagyon fiatal a nő gazdasszonynak s mit szólna a világ, ha ilyen fiatal hölgy vezetné a parókia ügyeit. Szecske Juliának valószínűleg hízelt a plébános magyarázata, de belátta, hogy ezzel nem nyer gyógyító irt szívének sajgó sebére.

A szive csordulásig megtelt keserőséggel. Naphosszat bántódott a plébános csalfasága miatt s magános nyoszolyáján eltöltött, virasztott éjszakán elhatározta, hogy boszút áll.

(A merénylő nő.)

Ma reggel hét és nyolc óra között Szecske Julia lesbe állott a gáji róm. kat. templom előtt, amelyben Szikra plébános a reggeli misét szolgáltatta. Míse végeztével az ájtatos hívek kivonultak a templomból és Szikra maradt legutolsónak. Alig tett néhány lépést, Szecske Julia feléje sietett, ruhájából elővette forgópisztolyát és körülbelül nyolc-tíz lépésnyi távolságból kétszer rálőtt Szikrára. A golyók célt tévesztettek s a plébánosnak az ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

A merénylet után Szikra elsietett. A durranásra rendőrök siettek elő. Amikor Szecske Julia ezt látta, revolverével a hasába lőtt. A golyó kisebb sérülést ejtett Szecske Julián, akit a rendőrök nyomban letartóztattak.

Másik verzió szerint a merénylet a templomban történt. A mise alatt Szecske Julia a templomba ment és kétszer rálőtt Szikrára. A golyók nem találtak s a megrémült plébános kimenekült az utcára. A nő utána rohant és az utcán még kétszer lőtt Szikrára, akit a golyók most sem találtak el. Erre Szecske Julia maga ellen fordította revolverét és a hasába lőtt. Ezután megjelentek a rendőrök és a merénylő nőt a gáji kapitányságra kísérték.

(Julia a rendőrségen)

Rámer István gáji rendőrkapitány jegyzőkönyvet vett fel az esetről és a kihallgatáshoz kezdett. Szecske Julia minden felvilágosítást megtagadott, mire Rámer alkaptány telefonon jelentést tett a merényletről Greén Nándor tb. főkapitánynak, akinek intézkedésére Szecske Juliát bérkocsival a városházára kísértette.

Greén főkapitány előtt Szecske Julia bevallotta tettét és előadta, hogy azért követte el a merényletet, mert Szikra nem akarta gazdasszonynak fogadni, holott ezt megígérte neki. Greén Nándor telefonon kérdést intézett Szabolcsai Lajos kir. ügyészhez, hogy letartóztassa-e a merénylő nőt. Az ügyész a letartóztá-

tást nem tartotta szükségesnek, mert Szikra nem sérült meg s Szecske Juliának állandó lakása és foglalkozása van Aradon. Greén főkapitány ezek után szabadon bocsátotta a merénylő nőt, aki ellen szándékos emberölés kísérletének büntette miatt megindítják a bűnvádi eljárást. Szecske Julia bűnügye valószínűleg a nyári esküdtzéki cikluson kerül tárgyalásra.

(Szecske Juliát megoperálták.)

A merénylő nő állapota a délután folyamán annyira súlyosbodott, hogy orvost hívtak hozzá. Fényes Samu dr. megoperálta a nőt és kivette a golyót a hasából. Ezután mentőkocsin beszállították a vármegyei kórházba. Szecske Julia állapota nem súlyos s néhány napi gondos ápolás után elhagyhatja a kórházat.

Magyar ujságíró kalandjai Romániában.

Halálra keresték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

Az Aradi Közlöny több ízben reprodukálta azokat az érdekesítő tudósításokat, amelyeket Szabolcs Bálint, a Nap című fővárosi hírlap kiküldött tudósítója a romániai parasztforradalomról lapjának küldött. Szabolcs bejárta azokat a helyeket, ahol a forradalom tüze a legnagyobb lángokat vetette, most azonban, mikor a félhivatalos tudósítások már azt jelentik, hogy Romániában minden csendes, menekülnie kellett neki a véres földről, mert tudósításai miatt a román hadsereg tisztjei halálra keresték.

Szabolcs Bálint így írja meg lapjának az érdekes esetet:

A román parasztforradalomról szóló tudósításonként kénytelen vagyok befejezni, nem mintha a lázadást sikerült volna már leverni, hanem azért, mert kénytelen voltam Romániából menekülni.

Halálra ítélték. Mintegy két héttel ezelőtt irt tudósításomban elmondtam, hogy a plojești pályaudvaron egy magasrangú román tisztet láttam tökrészen. Ezért a nagy fölháborodás. A tiszték értesültek erről, megszerezték a szemléyleírásomat s halálra kerestek az egész armádia.

Amikor Giurgiából visszatértem Bukarestbe, az volt legelső dolgom, hogy telefonértesítést küldjek. A kormány utasítására azonban a telefonközpont azt felelte, hogy egyáltalán nem lehet a külfölddel érintkezni. Erre a postára mentem, ahol szintén elutasítottak. Főlkereztém tehát az osztrák-magyar konzulátust, de itt sem tudtam összeköttetést kapni. Egy ottani hivatalnok azonban azt a tanácsot adta, hogy forduljak egy a közelben levő magyar emberhez, aki összeköttetései révén ki tudja vinni, hogy a szerkesztőséggel beszélhetek. Nem akarom a nevét elárulni, existenciája van Budapesten. Amint bemutatkoztam neki, így szólt:

— Uram, bárkinek a világon rendelkezésére állnék, mert szívesen teszek szolgálatot, különösen ha magyar emberről van szó. De önnek nem merem megtenni azt, amit kíván. Adok azonban egy tanácsot: meneküljön innen. Önt már keresik. Ha valahol ráakadnak, irgalmatlanul megölik a cikke miatt.

Erre elmentem a királyi palotával szemben levő kávéházba. Itt találkoztam egy urival. Ideadta a névjegyet és azt mondta, hogy értesítem, há hazajövök. Alighogy magamra maradtam és egy sürgöny fogalmazá-

sába fogtam, a szomszéd asztaltól fölkelte egy tiszt, felém tartott és megszólított:

— Ön magyar?

— Igen, az vagyok, — feleltem.

— Ujságíró?

— Igen.

— Valentin Szabolcs?

— Oh, dehogya.

Valami érthetetlen nevet mondtam, majd átadtam a zsebemből elővett névjegyet, amelyet az előbb kaptam. A katonatiszt pardont kért, szalutált, összeverte a sarkantyuját és eltávozott.

Most már beláttam, hogy csakugyan itt az idő a gyors menekülésre. Belevágtam magam egy bérkocsiba és kihajtottam a pályaudvarra.

Bukaresti távirat jelenti, mindjobban bizonyosodik, hogy a fölkelést az értelmi osztályból való emberek, papok, tanítók, sőt polgármesterek készítették elő. Tegnap Zlatinában letartóztatták Popescu Tiberiust, az ottani gimnázium igazgatóját, aki szintén résztvett az izgatásban.

Az egész országban helyreállott a nyugalom. Sok kerületben már megkezdődött a mezei munka. A király egészségi állapotáról szóló rossz hírek nem felelnek meg a valóságnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megfelelebeztett közgyűlési határozat. Adler Andor és Várady Gyuláné és tsa felpereseknek az Aradi Ipar- és Népbank elleni közgyűlési határozat megtámadási perét holnap délelőtt tárgyalja az aradi törvényszék, mint kereskedelmi bíróság. A két ügy előadója Heller Mór törvényszéki bíró lesz.

§ A pikáns mese. A Magyar Figaro egyik tavalyi számában „A gyertyánál” címmel pikáns mese jelent meg. A budapesti ügyészség a szerző Mérey Adolf ellen megindította az eljárást s a vádtanács ma Méreyt szemérem elleni vétség miatt vád alá helyezte. Az ügyet az esküdtbíróshoz utalták.

§ Esküdtzéki tárgyalás. Mult évi október 27-én Tomcza Juon drauci parasztagda felhajtott három malacot Ternovára s ott eladta. A vevő nem fizette ki a malacok árát, hanem 6 korona foglalót adott. Tomcza alighanem jó vásárt csinált, mert betért egy ottani korcsmába s áldomást ivott, amelyre meghívta az ott időző Petkucz Trandafirt is. Mikor megunt a mulatozást, este 7 óra felé haza indult Draucra. A falu végéig Petkucz elkísérte őt, ott azután hátulról botjával többször fejbevágta, úgy hogy Tomcza összeesett s rövid idő alatt meghalt. A tehetetlenül fekvő embert azután kirabolta, elszedve tőle a dohányzacskójában rejtegetett 5 korona 46 fillér pénzét. A csendőrség csakhamar kinyomozta a tettést, akit vizsgálati fogságba helyeztek, s ma daróc ruhába bujtatva állították az esküdtzék elé, amely ma délelőtt Bittó József törvényszéki bíró elnöklete alatt foglalkozott ezzel az ügygyel. A vádlott tagadta, hogy kirabolta volna Tomczát. Beismeri, hogy összeveszett vele, s verekedés közben botjával többször fejbe vágta, de nem ölési szándékból. Miután a kihallgatott tanúk sem tudták bizonyítani a rablás tényálladékát, a vádbeszédben maga az ügyész leszállította az eredetileg emelt vádat, s csupán halált okozó súlyos testi sértés büntetésében kérte a vádlottat bűnösnek kimondani. Avédő hozzászólása után feltették az esküdték elé terjesztendő kérdéseket, miután azonban a beszámíthatóság tekintetében a védő némi módosítást kívánt, az elnök az esküdtzéki tárgyalást felfüggesztette, s a folytatolagos tárgyalást holnap reggel 9 órára tűzte ki.

Tavaszi ujdonságok női felöltők és Cosztümökben

RADÓ GYULA áruháza Andrassy-tér (szemben az új minorita templommal.)

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Az időjárás ellen most már semmi panaszunk sem lehet. A verőfényes tavaszi napok úgy látszik állandósulnak. A mezőgazdasági munkálatok serényen folynak.

A gabonaüzlet irányzata alapján véve szilárd, az árak javulnak, azonban élénk üzletéről nincs szó.

A mai piacon elkelt:

000—1200 mm. buza 7.35—45.

200—300 mm. tengeri 4.75—85.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 5.

Kínálat és vételkezdés korlátolt. Elkelt 15,000 méter-mázsa változatlan áron. Amerika 1/2 olcsóbb. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	8.05—8.06	7.90—7.91
Buza októberre	8.32—8.33	8.20—8.21
Rozs áprilisra	6.55 6.56	6.51 6.52
Zab áprilisra	7.90—7.81	7.76—7.77
Új tengeri	5.40 5.41	5.35—5.36

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	6 0 50
Magyar hitelrészvény	779 25
Magyar jelzálog hitelbank	497.50
Rima-Murányi vasmű részvény	54 50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	667 50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 5 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 148—149 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 148—149 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 149—150 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. I. (Nagylak.) Sajnáljuk, de már van tudósítónk.

H. Sz. A. (Kaposvár.) Már mai számunkban felhasználtuk.

P. L. (Vajda-Hunyad.) M. I. (Pécska.) Tessék megkezdeni.

Nemzeti Színház.

C) bérlet.

C) bérlet.

Szombaton, 1907. évi április hó 6-án:

Ernáni.

Opera 4 felvonásban. Irta: Piave. Zenéjét szerző: G. Verdi. Fordította: Egressy Benl.

SZEMÉLYEK:

Ernáni	Ferrari A.	Elvira, jegyese	Wlassák V.
Don Carlos	Ladiszlai J.	Giovanna	Leövelná.
Rury Gomez	Hunyadi J.	Don Ricardo	Faludi K.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.

CABARET! CABARET!

Hová menjünk a színházi előadás után???

Hová?

A Fészekbe!!!

(Salacz-utca 8.)

Miért? Mert ott jókedvű bohémek között, az intelligens ember elfelejti buját-baját.

Vacsora után rögtönzött Cabaret!

1065

Mindenki részt vehet benne!

Az „Első Leánykiházasító Egylet” m. sz. Gyermekek- és Életbiztosító intézet „D” osztályu sorsolásán, Ilona leányom 1000 koronát nyert, mely alkalomból nem mulaszthatom el a pontos és lelkiismeretes elintézésért az intézet igazgatóságának és *Lénárt Vilmos* titkár urnak hálás köszönetemet nyilvánítani.

Simánd, 1907. április hó 3-án.

Hécsel Ferenc,

mozdonyvezető.

1059

Az aradi

„FILHARMONIA”

egyesület által 1907. évi április hó 7-én, délután 5 órakor a Fehér Kereszt Szálló nagytermében a cs. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekarának közreműködésével, Zellner Sándor karnagy ur vezetése alatt rendezendő népszerű

filharmoniai hangverseny

műsora:

I. Schubert: „Rosamunde” nyitány op. 26. (Varázs hárfá.) II. Tschalkowsky: Suite (Cassa Noisette) op. 71a. 1. Marsche. 2. Danse Arabe. 3. Danse Chinoise. III. Beethoven: 5-ik C-moll, Symphonia op. 67. a) Allegro con brio, b) Andante con moto, c) Allegro. IV. Massenet: „Scènes pittoresques” 1. Angelus. 2. Fête Bohéme. V. Goldmark: Ünnepi bevonulási induló a „Sába királynője” című operából.

Jegyek válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, ülőhelyekre 3 és 2 koronáért, állóhelyekre 1 kor.-ért, karzati ülőhelyre 50 filléért.

8282—8283—1907. szám.

Hirdetmény.

I.

Az 1883. évi XLIV. t.-cikk 16. és 18-a értelmében közhírré tesszük, hogy a városi adóügyi osztály által az 1907. évre való érvénynyel kivetett I. és II. oszt. kereseti adó és az 1907. évre való érvénynyel kivetett házbér adó kivétési lajstromok 1907. április 1-én kezdődő 8 napi közzemlére kitétetnek az adóügyi osztály 1. számú helyiségében.

A netaláni felszólamlások azon adózók ré-

szeről, kik ezen adónemekkel már 1906. évben is meg voltak róva, a lajstrom kitételének napját, — azok részéről pedig kik első ízben rovatattak meg, az adókönyvecskéjükbe történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt — az aradi m. kir. pénzügyigazgatósághoz címzett bélyegtelen kérvényben előterjeszthetők.

Elkésztett beadott kérelmek mint tárgyatlanok utasítatnak el.

II.

Utalva 3797—907. sz. alatt közzétett hirdetményünkre, az 1880. évi XXVII. t.-c. alapján hadmentességi díjat fizetni köteles egyéneket újból felhívjuk, hogy ezen hirdetményben körülírt módon s az adóügyi osztálynál ingyen kapható nyomtatványon vallomásaikat 1907. március 22-től számított 8 nap alatt most már okvetlen adják be, mert ellenkező esetben az 1890. évi XXVII. t.-c. 20. §-a értelmében fog-nak szigorúan büntettetni.

Ismételten megjegyezzük, hogy ezen vallomásokat a városi adóhivatal előtt személyesen megjelenve tollba is mondhatják.

Arad, 1907. évi március hó 22-én.

A városi tanács.

IDEGENEK ARADON

Április 5

Központi szálloda. Lustig Ármin fakereskedő Budapest. — Seisse Herman gyáros Nürnberg. — Róna Sándor szobrász Budapest. — Kohn Albert kereskedő Budapest. — Molnár Sándor dr. ügyvéd Eger — Bagner Ignác kereskedő Budapest. — Friedländer Márton birtokos és neje Nagyalán. — Sosniovski Kázmér magánzó Krakó. — Lubomierski Theofil birtokos Oswein. — Grundeis Róbert mérnök Brandeis. — Kropak Ernő hivatalnok Budveisz. — Hochmann Frigyes gyáros Remscheid. — Jahl Gusztáv tábornok Szeged. — Fábry Sándor dr. főispán Békésgyula. — Iritz Sándor tégla gyáros Makó. — Freund Adolf fakereskedő Besztercebánya. — Lénárt Jakab magánzó Temesvár. — Berger Mór kereskedő Budapest. — Enyedi Mór jegyző Csóka. Baricska Ede főmérnök Budapest. — Molnár Sándor dr. ügyvéd Eger.

Fehér Kereszt-szálloda. Kron Kálmán dr. ügyvéd Budapest. — Fekete Károly főszoigabíró Algyógy. — Mahr Ferenc mérnök Budapest. — Herma András hivatalnok Ungvár. — Schleinitz József hivatalnok Ungvár. — Balázs Sándor Budapest. — Magyar József hivatalnok Budapest. — Major Sándor hivatalnok Budapest. — Greif Béla gyáros Bécs. — Major Sándor dr. ügyvéd Szeged. — Pataki Aurél hivatalnok Szeged. — Losonczy Árpád ellenőr Szolnok. — Bronk Sándor kereskedő Verespatak. — Pavlovics József kereskedő Szabadka. — Zádor Vilmosné és leánya Déva. — Székely Lajos mérnök Budapest. — Neushl Ferenc honvédelmezredes Nagybecskerek. — Hácker János mérnök Budapest. — Horváth Imre gazdálkodó Békéscsaba. — Ungvári Miksa hivatalnok Csáková. — Goldberger Ignác kereskedő Temesvár. — Holló Lajos magánzó Karánsebes. — Simonyi Armin utazó Budapest. — Guttmann Sámuel utazó Budapest. — Rosenblüh A. utazó Budapest. — Győző Armin utazó Budapest. — Szász Ede utazó Budapest. — Perger Ottó utazó Budapest. — Hauser Sándor utazó Budapest. — Freund József utazó Budapest. — Gerő Sándor utazó Szabadka. — Fuchs J. utazó Bécs. — Goldman Andor utazó Bécs. — Ney Sándor utazó Bécs. — Müller Izidor utazó Bécs. — Blum Manó utazó Bécs. — Vild Simon utazó Nagyvárad. — Müller Armin utazó Nagyvárad. — Steiner Pál utazó Nagyvárad.

URAK!!!

Oltöny és felöltő szöveteket előnyösen csak a kizárólagos posztó gyári raktárban vásárolhatnak.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475.

Egy jóforgalmu
szatócs-
üzlet
italméréssel egybe-
kötve, kedvező feltéte-
lek mellett május 1-re,
szükség esetén
azonnal átadó.
Cím a kiadóhivatalban. 784

Biztosítási
üzletszerzők
és szervezők
magas fixum és jutalék
mellát felvetetnek
az Első Szánykiházasító Egylet
m. sz. Gyermek és Életbiztosító
aradi vezér gynökségénél
Szabadság-tér 22 sz.
Színház-épület.

Bővebb felvilágosítást ad a titkár.
Telefon 421 sz.

40—1907. tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pakurár Mitru gyám által képviselt kisk. Pakurár Szófia végrehajthatónak; Szücs Illés végrehajtást szenvedő elleni 516 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíróóság területén lévő, Szemlak községben fekvő, a szemlaki 1232. sz. tjkvben A. I. 5—7. rsz., 87., 3316. és 5192. hrsz. a. foglalt 400 □-öl területű házas telekre, 200 □-öl területű kenderföldre és 52 □-öl területű káposztás kertre az 1881. évi 60. t.-c. 158. §-ának (a. és d.) pontja alapján egészben, azonban az azoknak felelő részére C. 7. alatt Szücs Mitru javára bekebelezett életfogytigani haszonélvezeti szolgálmi jog fentartásával az árverést 932 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentnevezett megjelölt ingatlanok az 1907. évi április hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor Szemlak község házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 93 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi január hó 8-ik napján.

Dr. Bazala B. I.,
kir. albiró.

1057

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megalégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Fürdő-nyitási hirdetmény.

„Ruszanda“

gyógy iszap fürdő Melencén (Torontálmegyében),

mely gyógyeredményben azonos a Pöstyén és Szt.-Lukács iszap-fürdők gyógyerejével

1907. évi május hó 1-én nyílik.

Az iszap és a víz gyógyerejét különösen köszvényben, idült ízületi rheumában, a scrophulosis minden alakjában szenvedők, ugyisint minden kenő-gyógyódnak ellenálló bőrbetegeknek, különösen psoriasis és prurigóban szenvedők, továbbá rendellenes vérzésben szenvedő nők és idegbetegek igen magasztatják.

Specialis hatása a csontbántalmaknál: caries-necrosisnál a leghiresebb nemzetközi fürdőket felülmulja.

Az idült Lues bántalomnál mint utókúra kitűnő sikert mutat fel és e célra külön kabinok állanak rendelkezésre.

Vendőgeknek rendelkezésre állanak három legmodernebben berendezett lakóházak, tágas terasokkal, gyógy- és étterem, kitűnő konyha, rendkívüli jó zene, tekepálya, zongora, aranyas sétány padokkal, stb

Közelebbi felvilágosításokat készséggel és díjmentesen szolgál a Ruszanda gyógyfürdő igazgatósága.

Melence, 1907. évi április hó 1-én.

Pipeszaki Kaméncó,
ügyvivő.

Tánazevits Pál,
elnök.

1040

elnök.

Van szerencsém a becses közönségnek tudomásul adni, hogy a

Deák Ferenc-utca 33. sz. a.

uj modern

pék-üzletet

nyitottam.

Tudomásul adom, hogy itten minden nap tiszta tejjel és bivaly-vajjal készült izletes **sütemények** kaphatók. Minden nap friss, jóízű **krumplis-kenyér** is, finom **teasütemény** és karlsbadi mód szerint készült vajjas, tejes és vizes **kétszersült** is olcsón kapható. Ugyanitt lehet **minden délelőtt** kenyeret és kalácsot **sütni**. Kapható elsőrendű **tejes-kenyér**.

A nagyérdemű közönség b. pártfogásáért esedezem.

639

Tisztelettel

Ehrman Henrik.

Földes Kelemen
orvosi labororiuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-tartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és húgykőképződmények, nemmi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszövettani vizsgálatokat mérsekelt díjazásért. 288

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban
elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5—6. szám alatt.

Pölzl kávéház
mellett.

151—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 2262. számú végzése következtében Veliczi Mihály ügyvéd által képviselt Tulcu Tódor javára, Ardelean János ellen 1000 kor. s jár. erejéig 1907. évi március hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsik, lovak, takarmány nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíróság 1907. évi V. 77. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi december hó 29. napjától járó 6 $\frac{1}{2}$ % kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltódíj és eddig összesen 254 kor. 82 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Szintyén leendő megtartására 1907. évi április hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendel tetik.

Kelt Kisjenőn, 1907. évi március hó 25. napján.

Balassa,

kir. bir. végrehajtó

1036

APRÓ HIRDETÉSEK.

Én egy jó modoru

23 éves mollett barna leány vagyok, kellemes szórakoztatója lennék feltétlen gazdag uri embernek, kinek kedvéért Aradra mennék lakni. Leveleket ezen lap kiadóhivatalába, „Tavaszi” jelígre kérek teljes címmel ápril. 15-ig. 1066

Ház eladás!

Perényi-utca 4. és Orczy-utca 11. számú ház a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett betegség miatt eladó! Felvilágosítást ad Perényi-utca 4. szám alatt a háztulajdonosné. 978

Egy csinosan bútorozott

különbejárta utcai szoba két jóbarátnak kiadó, ugyanott jó ebédoszt is kapható. Bocskay-tér 8. 15. ajtó. 1052

Francia „Blouse album”

dus tartalommal, legújabb eredeti francia divatképekkel I korona 50 fillérért kapható **Inguaz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Irodai teendőkhöz jártas, ügyes és megbízható

leány

vagy özvegy asszony

állandó

alkalmazást nyerhet

teljes ellátás és megfelelő fizetés mellett.

Borkereskedelmi irodába

Arad vidékén. — Ajánlatokat

D. Gy. jelíggel a kiadóhivatal

továbbít. 1038

Állást keres

2 fiatal leány, a ki a gépirást, könyvvezetést teljesen érti. Cím a kiadóhivatalban. 1062

Nyakkendő készíttetésnél

Kossuth-, Asztalos-, Rákóczy-társaságok tagjainak 10 százalék engedmény, Szabadság-tér 13., I. em. 19. sz. 1064

3 szobás lakás

vizvezetékek májustól kiadó Wes-selényi-utca 21. Tudakozódni a házfelügyelőnél. 1068

30.000 darab

színes, legdivatosabb fazonu

nap- és esőernyőt

minden elfogadható árban elárulit

Nassan R.

nap és esőernyő készítő

ARAD, Szabadság-tér 19. sz.

Rosenblüh H. és Társa cég mellett.

Javításokat és áthuzásokat két óra

alatt eszközölök. 822

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle feliratu ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermekek és felnőttek okoszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. 3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerártaiban.

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Kerestetik

minelőbbi belépésre

egy jól főző és sütő

szakácsné.

Megkivántatik továbbá, hogy az illető magyarul, románul, esetleg németül tudjon, baromfival való bánásmódot ismerje. Fizetés megegyezés szerint.

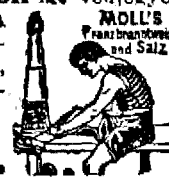
Cím a kiadóhivatalban. 1061

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjeggyel és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjeggyel tünteti fel és „A

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer”, „Original Viktoria”, Central Bobbin varrógépek csatládi használatra és ipari célokra.

„Puch”, „Helical-Premier” és „Preciosa” kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat. Lámpák és csillárok átalakítását gáz- és villanyra szakszerűen és a legolcsóbban végzem. — Ivlámpákat, elektro-motorokat és lustereket mintakönyv, vagy rajz szerint szállítok. Legjobb minőségű villanykörtek, Auerek és vilámpaszemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1. (A polgári iskolával szemben.)

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

Kaiser-féle

mell-karamellák.

A három lenyövel. Orvosilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen.

5120 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér.

Kapható: Gutor! Földes Kelemen, Hajós Arpad és Rozsnyay Mátyás gyógyszerártaiban Aradon, Zombory Iános gyógyszerártaiban Uj-Szent-Annán és Szokoly Sándor „Iris” gyógyszerártaiban Lippon. 219

Hamerli-féle pécsi bőrkeptyük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Szőnyeg maradékok

meglepő olcsó áron!

Egyes kisebb és nagyobb nyírott

szőnyegek

prima Axminster, csekély szépséghibákkal, rendkívüli alkalmi vétel. 336

Vászon raktár!

Prima rumburgi és creas fehér és színes

asztalnemű.

Chiffon és pamutvászon legnagyobb gyári raktár.

Egyelőre nagyobb elővételek folytán még a régi olcsó árakban.

Harisnya raktárunk

páratlan nagy választék. Olcsó árak.

Váci és nagyenyedi

fegyházban kötött férfi 20, 25, 30 és 40 krajcár párja.

Női Hausschild pamutból kötött 55 és 60 krajcár párja fekete és divatszínekben.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Hamerli-féle pécsi bőrkeptyük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!